

KPMG d.o.o. Beograd
Kraljice Natalije 11
11000 Beograd
Srbija

Tel.: +381 (0)11 20 50 500
Fax: +381 (0)11 20 50 550
www.kpmg.com/rs

Izveštaj nezavisnog revizora

SAVETU GUVERNERA

NARODNA BANKA SRBIJE

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Narodne banke Srbije koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembra 2017. godine, bilansa uspeha, izveštaja o ostalom rezultatu, izveštaja o promenama na kapitalu i izveštaja o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i druge napomene.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i poštenu prezentaciju priloženih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne za pripremu finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uveravanja da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Izbor procedura zavisi od naše procene, uključujući i procenu rizika od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izveštajima, nastalih bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu. U proceni rizika uzimamo u obzir interne kontrole, koje su relevantne za sastavljanje i poštenu prezentaciju finansijskih izveštaja, sa ciljem kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti primenjenih internih kontrola. Takođe, revizija obuhvata i ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti značajnih procenjivanja, koje je rukovodstvo izvršilo, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

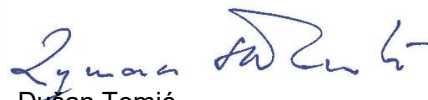
Mišljenje

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji daju istinit i pošten pregled finansijskog položaja Narodne banke Srbije na dan 31. decembra 2017. godine, rezultata njenog poslovanja i tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Beograd, 30. mart 2018. godine

KPMG d.o.o. Beograd

Dušan Tomić
Ovlašćeni revizor

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**Финансијски извештаји за годину
завршену 31. децембра 2017. године**

САДРЖАЈ

	Страна
Биланс успеха	2
Извештај о осталом резултату	3
Биланс стања	4
Извештај о променама на капиталу	5
Извештај о токовима готовине	6
Напомене уз финансијске извештаје	7 - 82

БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2017. године

(У хиљадама динара)

	Напомена	2017.	2016.
Приходи од камата		8.701.151	9.706.927
Расходи камата		(4.760.001)	(4.661.111)
Нето приход по основу камата	4, 3.1	3.941.150	5.045.816
Приходи од накнада и провизија		4.508.232	4.302.793
Расходи накнада и провизија		(1.016.269)	(610.029)
Нето приход по основу накнада и провизија	5, 3.1	3.491.963	3.692.764
Нето губитак по основу финансијских средстава намењених трговању	6, 3.3	(6.738.050)	(4.202.245)
Нето добитак по основу заштите од ризика		66	2.858
Нето (расход)/приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	3.2	(84.769.775)	35.465.803
Остали пословни приходи	7	12.586.387	20.643.672
Нето расход по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки	8, 3.3	(13.035)	(32.071)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	9, 3.10	(4.383.083)	(4.492.047)
Трошкови амортизације	10, 3.7	(1.672.490)	(1.632.334)
Остали расходи	11	(5.134.290)	(4.898.997)
(ГУБИТАК)/ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		(82.691.157)	49.593.219
Порез на добит	26, 3.9	(454.479)	(408.113)
(ГУБИТАК)/ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА	29	(83.145.636)	49.185.106

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

G. Pr. 2401
30.3.2018

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2017. године

(У хиљадама динара)

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
(Губитак)/ добитак периода	(83.145.636)	49.185.106
Компоненте осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак:		
Повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалних улагања и основних средстава	134.127	-
Смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалних улагања и основних средстава	(1.882)	(5.020)
Актуарски губици	(66.224)	(43.334)
Компоненте осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак:		
Позитивни ефекти промене вредности по основу финансијских средстава расположивих за продају	<u>337.395</u>	<u>404.545</u>
Укупан остали резултат периода	<u>403.416</u>	<u>356.191</u>
УКУПАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА	<u>(82.742.220)</u>	<u>49.541.297</u>

Напомене на наредним странама чине саставни
део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

Г. бр. 2401
30.3.2018

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31. децембра 2017. године

(У хиљадама динара)

	Напомена	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
АКТИВА			
Готовина и текући рачуни код банака	12, 3.4	210.176.735	202.213.819
Злато и остали племенити метали	13, 3.5	80.767.776	82.555.050
Депозити	14, 3.3	163.435.360	206.672.592
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	15, 3.3	727.503.422	775.159.641
Финансијска средства расположива за Продају	16, 3.3	9.931.739	10.735.222
Финансијска средства која се држе до доспећа	17, 3.3	3.026.769	2.877.822
Кредити и пласмани	18, 3.3	1.145.859	1.261.628
Чланска квота у Међународном монетарном фонду и средства у специјалним правима вучења	19	100.405.431	112.236.035
Нематеријална улагања	20, 3.7	112.425	77.144
Некретнине, постројења и опрема	20, 3.7	20.233.103	21.413.972
Инвестиционе некретнине	20, 3.7	467.609	467.609
Остала средства	21	4.945.877	3.971.720
УКУПНО АКТИВА		1.322.152.105	1.419.642.254
ПАСИВА			
Обавезе			
Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању		35.365	5.433
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	22	484.339.613	496.486.485
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	23	268.460.430	256.890.975
Обавезе према Међународном монетарном Фонду	24	100.437.147	112.038.645
Резервисања	25	1.412.699	1.260.355
Текуће пореске обавезе	26, 3.9	454.479	408.113
Готов новац у оптицају	27	163.944.539	159.227.574
Остале обавезе	28	4.755.384	2.666.493
Укупно обавезе		1.023.839.656	1.028.984.073
Капитал			
Државни капитал		171.128.873	157.945.159
Резерве		210.329.212	183.522.896
(Губитак)/добитак		(83.145.636)	49.190.126
Укупно капитал	29	298.312.449	390.658.181
УКУПНО ПАСИВА		1.322.152.105	1.419.642.254

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

T. 1p-2401
30.3.2018

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2017. године

(У хиљадама динара)

	Државни капитал	Посебне резерве	Ревалоризационе резерве	Резерве по основу финансијских средстава расположивих за продају	Актуарски добици-резервисање за отпремнине	Нераспоређе ни добитак/ (губитак)	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2016. године							
Стање на почетку године	146.512.991	138.555.643	15.538.509	5.995.641	178.246	34.330.834	341.111.864
Расподела добитка из претходне године (напомена 29)	11.432.168	22.898.666	-	-	-	(34.330.834)	-
Укупан позитиван остали резултат периода	-	-	-	766.237	-	-	766.237
Укупан негативан остали резултат периода	-	-	-	(361.692)	(43.334)	-	(405.026)
Пренос са резерви на резултат услед укидања резерви	-	-	(5.020)	-	-	5.020	-
Нето добитак текуће године	-	-	-	-	-	49.185.106	49.185.106
Стање на дан 31. децембра 2016. године	157.945.159	161.454.309	15.533.489	6.400.186	134.912	49.190.126	390.658.181
Стање на дан 1. јануара 2017. године							
Стање на почетку године	157.945.159	161.454.309	15.533.489	6.400.186	134.912	49.190.126	390.658.181
Расподела добитка из претходне године (напомена 29)	13.183.714	26.402.900	-	-	-	(49.190.126)	(9.603.512)
Укупан позитиван остали резултат периода	-	-	134.127	531.675	-	-	665.802
Укупан негативан остали резултат периода	-	-	(1.882)	(194.280)	(66.224)	-	(262.386)
Пренос са резерви на резултат услед укидања резерви	-	-	-	-	-	-	-
Нето добитак текуће године	-	-	-	-	-	-	-
Нето губитак текуће године	-	-	-	-	-	(83.145.636)	(83.145.636)
Стање на дан 31. децембра 2017. године	171.128.873	187.857.209	15.665.734	6.737.581	68.688	(83.145.636)	298.312.449

Напомене на наредним странама чине саставни
део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

Г.П. 2401
30.3.2018

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2017. године

(У хиљадама динара)

	Напомена	2017.	2016.
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
Приливи од камата		11.714.457	11.882.822
Приливи од накнада		3.260.886	3.225.067
Приливи по основу продаје производа и услуга - ЗИН		6.787.891	8.447.413
Приливи од осталих пословних активности		6.147.352	13.830.050
Приливи од дивиденди и учешћа у добитку		128.715	97.301
Приливи готовине из пословних активности		28.039.301	37.482.653
Одливи по основу камата		(6.398.084)	(5.408.564)
Одливи по основу накнада		(1.024.349)	(603.943)
Одливи по основу трошкова пословања		(15.868.643)	(18.937.289)
Одливи готовине из пословних активности		(23.291.076)	(24.949.796)
Нето одлив по основу узетих депозита		(10.367.867)	(30.071.956)
Нето прилив/(одлив) кредита и пласмана		54.445.890	(1.613.128)
Нето прилив по основу финансијских средстава намењених трговању и осталих хартија од вредности које нису намењене инвестирању		48.857.231	72.371.999
Нето прилив по основу пласмана и узетих депозита		92.935.254	40.686.915
Плаћени порез на добит		(408.113)	(348.354)
Исплата распоређеног резултата - пренос буџету Републике Србије		(9.603.512)	-
Нето прилив готовине из пословних активности		87.671.854	52.871.418
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
Приливи од продаје нематеријалних улагања и основних средстава		-	1.118
Одливи за куповину нематеријалних улагања и основних средстава		(794.735)	(575.150)
Нето одлив готовине из активности инвестирања		(794.735)	(574.032)
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
Нето приливи по основу узетих краткорочних кредита		9.598.468	2.400.151
Нето прилив готовине из активности финансирања		9.598.468	2.400.151
Нето повећање готовине		96.475.587	54.697.537
Готовина и готовински еквиваленти на почетку периода		211.316.825	128.938.720
Курсне разлике, нето		(89.666.251)	27.680.568
ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈУ ПЕРИОДА	2 (е)	218.126.161	211.316.825

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

T. Jp. 2401
30.3.2018

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ

Народна банка Србије (у даљем тексту: Банка) има своје корене у оснивању и почетку рада Привилеговане народне банке Краљевине Србије 1884. године, која је 1920. године прерасла у Народну банку Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. У складу са променом имена државе, Банка од 1929. године делује под називом Народна банка Краљевине Југославије. Од 1946. године, Банка своје функције обавља под називом Народна банка Југославије, као централна монетарна институција, најпре Федеративне Народне Републике Југославије, касније Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и по њеном распаду, Савезне Републике Југославије. Законом за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, који је ступио на снагу 4. фебруара 2003. године, Банка наставља да ради као орган државе Србије.

Законом о Народној банци Србије („Службени гласник РС”, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др.закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012 и 14/2015, у даљем тексту: Закон) и Уставом Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 98/2006) уређени су положај, организација, овлашћења и функције Банке, као централне банке Републике Србије (у даљем тексту: РС), као и однос Банке према органима РС и међународним организацијама и институцијама.

Основни циљ Банке је постизање и одржавање стабилности цена. Поред основног циља, Банка има за циљ и очување и јачање стабилности финансијског система, као и да, не доводећи у питање остваривање наведених циљева, подржи спровођење економске политике Владе РС, послујући у складу с начелима тржишне привреде.

Банка обавља следеће функције:

- утврђује и спроводи монетарну и девизну политику;
- управља девизним резервама;
- утврђује и спроводи, у оквиру своје надлежности, активности и мере ради очувања и јачања стабилности финансијског система;
- издаје новчанице и ковани новац и управља токовима готовине;
- уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством, у складу са Законом;
- издаје и одузима банкама дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости пословања банака и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима дозволе за обављање делатности осигурања, врши контролу ове делатности, односно надзор над њеним обављањем, издаје и одузима овлашћења за обављање појединих послова из делатности осигурања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање;
- издаје и одузима дозволе за обављање послова финансијског лизинга, врши надзор над обављањем ових послова и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује финансијски лизинг;
- издаје и одузима друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима дозволе за рад и дозволе за управљање тим фондовима, врши надзор над овом делатношћу и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови;
- издаје и одузима платним институцијама дозволе за пружање платних услуга, а институцијама електронског новца дозволе за издавање електронског новца, врши надзор над пружањем платних услуга и издавањем електронског новца, а обавља и друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ (наставак)

- обавља послове заштите права и интереса корисника услуга које пружају банке, друштва за осигурање, даваоци финансијског лизинга, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, пружаоци платних услуга и издаваоци електронског новца, у складу са законом;
- утврђује испуњеност услова за покретање поступака реструктурирања банака, односно чланова банкарске групе и спроводи ове поступке, одлучује о инструментима и мерама које ће се предузети у реструктурирању и обавља друге послове у вези с реструктурирањем банака, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима операторима платног система дозволе за рад овог система, врши надзор над њиховим пословањем и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- обавља законом, односно уговором утврђене послове за РС не угрожавајући при том своју самосталност и независност;
- обавља друге послове из своје надлежности, у складу са Законом.

Органи Банке су Извршни одбор, гувернер и Савет гувернера (у даљем тексту: Савет).

Извршни одбор, који чине гувернер, директор Управе за надзор над финансијским институцијама (у даљем тексту: Управа за надзор) и вицегувернери, утврђује монетарну и девизну политику, као и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система.

Гувернер заступа и представља Банку, руководи пословањем Банке и организује њен рад, спроводи одлуке Извршног одбора и Савета, доноси прописе, опште и појединачне акте из надлежности Банке који Законом нису стављени у надлежност Извршног одбора, Савета и Управе за надзор, предлаже прописе, опште и појединачне акте које доноси Извршни одбор и Савет, ако Законом није друкчије уређено, уређује унутрашњу организацију Банке и систематизацију радних места, радне односе запослених, именује и разрешава запослене који руководе организационим јединицама у Банци, као и друге послове који су утврђени Законом и другим законима на начин који није у супротности са основним циљевима. Гувернера бира Скупштина на предлог председника РС, на шест година, с правом поновног избора. Банка има од два до четири вицегувернера, које на предлог гувернера бира Скупштина, на шест година, с правом поновног избора. Директора Управе за надзор бира Скупштина на предлог одбора Скупштине надлежног за послове финансија, на период од шест година, са правом поновног избора.

Савет, између осталог, доноси Статут, на предлог Извршног одбора, доноси финансијски план Банке, усваја годишње финансијске извештаје Банке, врши избор спољног ревизора, разматра извештај спољног ревизора и прати примену препорука тог ревизора у Банци. Савет чине пет чланова, укључујући и председника, које бира Скупштина на предлог одбора Скупштине надлежног за послове финансија. Чланови Савета бирају се на пет година, с правом поновног избора. Чланови Савета нису запослени у Банци.

Банка је правно лице са седиштем у Београду, Улица краља Петра број 12. Послови Банке утврђени Законом и другим прописима обављају се у основним организационим јединицама Банке, Управи за надзор, Заводу за израду новчаница и кованог новца – Топчидер (у даљем тексту: ЗИИ) и филијалама Банке у Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу и Ужицу.

На дан 31. децембар 2017. године Банка има 2.355 запослених (31. децембар 2016. године: 2.357 запослених).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА**а) Изјава о примени Међународних стандарда финансијског извештавања**

Финансијски извештаји Банке су састављени у складу с Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ).

б) Основе за одмеравање

Финансијски извештаји су састављени у складу с начелом историјског трошка, осим за следеће билансне позиције:

- злато и остали племенити метали који се воде по фер вредности;
- финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању које се воде по фер вредности;
- финансијска средства расположива за продају које се воде по фер вредности;
- земљиште и некретнине који се воде по ревалоризованој вредности;
- инвестиционе некретнине које се воде по фер вредности;
- уметничка дела и нумизматичка збирка који се воде по фер вредности;
- резервисања за отпремнине и јубиларне награде која се воде по садашњој вредности будућих обавеза за отпремнине и јубиларне награде;
- валутни свопови који се воде по фер вредности.

в) Коришћење процењивања

Састављање извештаја у складу са МСФИ захтева коришћење одређених рачуноводствених процена. Такође, од руководства Банке захтева се да користи одређене процене у примени рачуноводствених политика Банке. Области на које се односе процене од већег значаја за финансијске извештаје Банке су приказане у напомени 3.11.

г) Функционална и извештајна валута

Финансијски извештаји Банке исказани су у хиљадама динара. Динар представља функционалну валуту Банке и званичну извештајну валуту у Републици Србији.

д) Нови стандарди, тумачења и измене објављених стандарда

Следећи стандарди, тумачења и измене објављених стандарда ступили су на снагу за рачуноводствени период који почиње 1. јануара 2017. године или касније, али немају утицај на ове финансијске извештаје:

- Допуне МРС 7 „Извештај о токовима готовине“ – иницијатива за обелодањивање, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године;
- Допуне МРС 12 „Порези на добитак“ – признавање одложених пореских средстава за нереализоване губитке, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године;
- Циклус годишњег унапређења МСФИ 2014 - 2016 – измене и допуне МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим ентитетима“, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године.

До дана биланса стања, следећи стандарди, тумачења и измене објављених стандарда били су издати, али нису ступили на снагу:

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)**д) Нови стандарди, тумачења и измене објављених стандарда (наставак)**

- МСФИ 9 „Финансијски инструменти“, који замењује захтеве МРС 39 „Финансијски инструменти“: признавање и одмеравање“, у вези с класификацијом и одмеравањем финансијских инструмената. МСФИ 9 примењује се на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену.
- Допуна МСФИ 9 – Превремена отплата с негативном надокнадом, која ће се примењивати на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године, уз дозвољену ранију примену;
- МСФИ 15 „Приходи из уговора са купцима“, који дефинише оквир за признавање прихода (када, колико и које приходе признати) у пет корака: идентификацију уговора, идентификацију уговорне обавезе, одређивање цене, алокацију цене на појединачне уговорне обавезе и признавање прихода у складу са испуњењем уговорних обавеза. МСФИ 15 замењује захтеве МРС 18 „Приходи“, МРС 11 „Уговори о изградњи“, IFRIC 13 „Програми лојалности клијената“, IFRIC 15 „Споразуми за изградњу некретнина“ и IFRIC 18 „Преноси средстава од купаца“. МСФИ 15 се примењује на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену;
- Допуна МСФИ 15 – појашњења МСФИ 15 „Приходи из уговора с купцима“, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену;
- Допуне МСФИ 2 „Плаћања акцијама“ – класификација и вредновање трансакција плаћања акцијама, која се примењује на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године;
- Примена МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ у склопу МСФИ 4 „Уговори о осигурању“, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године;
- Допуне МРС 40 „Трансфери инвестиционих некретнина“, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године;
- Циклус годишњег унапређења МСФИ 2014 - 2016 – измене и допуне МСФИ 1 „Прва примена МСФИ“ и МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године;
- ИФРИЦ 22 тумачења – трансакције у страној валути и разматрање унапређења, која се примењују на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године;
- МСФИ 16 „Лизинг“, који елиминише разлику између оперативног и финансијског лизинга, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године;
- ИФРИЦ 23 тумачења – неизвесност у вези с пореским третманом, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године;

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)**д) Нови стандарди, тумачења и измене објављених стандарда (наставак)**

- Измене и допуне МРС 19 - План измена, ограничења или поравнања, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године;
- Циклус годишњег унапређења МСФИ 2015 - 2017 – измене и допуне МСФИ 3 „Пословне комбинације“, МСФИ 11 „Заједнички аранжмани“, МРС 12 „Порези на добитак“ и МРС 23 „Трошкови позајмљивања“, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године;
- Допуне МСФИ 10 и МРС 28 – продаја или допринос средстава инвеститора придруженим ентитетима или заједничком улагању, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године и
- МСФИ 17 „Уговори о осигурању“, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2021. године.

Руководство Банке тренутно разматра утицај наведених стандарда и тумачења на финансијске извештаје Банке, као и датум њиховог ступања на снагу. Наведени стандарди, тумачења и измене објављених стандарда, према процени, неће имати значајан утицај на финансијске извештаје Банке у периоду након њихове примене, изузев примена МСФИ 9 „Финансијски инструменти“, чија примена неће довести до значајних измена у начину вредновања, али ће довести до промене класификације финансијских средстава што је детаљно објашњено у оквиру напомене која следи 2ђ) МСФИ 9 „Финансијски инструменти“.

ђ) МСФИ 9 „Финансијски инструменти“

У јулу 2014. године, Одбор за међународне рачуноводствене стандарде објавио је финалну верзију МСФИ 9 „Финансијски инструменти“. МСФИ 9 је у примени на годишње периоде почев од 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену.

На основу до сада спроведених активности на примени МСФИ 9 које укључују обуку запослених, анализу постојећих финансијских средстава и обавеза и пратеће документације и регулативе, израду пробне класификације, процену ефеката нове класификације на финансијски положај и резултат Банке, припрему предлога измене интерне регулативе у делу класификације и вредновања финансијских инструмената Банке и прилагођавање одговарајућих пословних апликација, процењени износ ефеката на нераспоређени резултат по основу прве примене МСФИ 9 на дан 1. јануара 2018. године приближно износи 77.958 хиљада динара, а исти се односе на негативне корекције на капиталу (нераспоређени губитак) по основу промењеног начина обрачуна обезвређења финансијских средстава.

Ефекат на нераспоређени резултат на дан 1. јануара 2018. године, који настаје као последица промене начина вредновања не постоји, имајући у виду да неће доћи до промене начина вредновања финансијских инструмената. Финансијски инструменти који су били вредновани по амортизованој вредности или по фер вредности и даље ће бити вредновани по амортизованој, односно по фер вредности, независно од тога где ће се исказивати добици и губици по основу промене фер вредности, у капиталу или у билансу успеха.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)**ђ) МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ (наставак)**

Финансијска средства која су према МРС 39 класификована у категорију Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању у највећој мери ће (31. децембар 2017. године: 727.466.250 хиљада динара), према МСФИ 9 бити рекласификована у категорију Финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат.

Услед наведене рекласификације финансијских средстава, примена МСФИ 9 ће имати ефекат на финансијски резултат НБС за 2018. годину, пре свега због промене начина исказивања добитака и губитака од промене фер вредности финансијских средстава која се воде по фер вредности, имајући у виду да МСФИ 9 дозвољава да се промена фер вредности финансијских средстава која се држе у оквиру пословног модела чији је основни циљ наплата уговорених новчаних токова и новчаних токова по основу продаје тог средства и у вези с којима се новчани токови (који настају састоје искључиво од наплате главнице и камате на преостали неотплаћени износ главнице на утврђени датум) не исказују у билансу успеха, већ у оквиру капитала као нереализовани добици и губици све до момента њихове реализације, док се део промене фер вредности повезан са кредитним ризиком исказује у билансу успеха.

Претходна процена је прелиминарна имајући у виду да све активности на примени МСФИ 9 нису завршене. Коначни износ ефеката примене МСФИ 9 може се променити због преиспитивања и финализације модела за обрачун очекиваних кредитних губитака као и услед чињенице да су рачуноводствене политике, претпоставке и методе за процену подложне изменама све док Банка не изради први финансијски извештај који укључују датум почетка примене МСФИ 9.

Класификација – финансијска средства

МСФИ 9 уводи нови концепт класификације финансијских средстава који одражава циљеве пословних модела у оквиру којих се држе финансијска средства и карактеристике новчаних токова који настају по основу тих финансијских средстава.

МСФИ 9 уводи три основне категорије у оквиру којих се класификују финансијска средства, и то:

- финансијска средства која се вреднују по амортизованој вредности,
- финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат,
- финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха.

МСФИ 9 укида постојеће категорије у складу са МРС 39 и то, финансијска средства која се држе до доспећа, кредити и пласмани и финансијска средства намењена продаји.

Према МСФИ 9, финансијска средства класификују се у категорију финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности ако испуњавају следећа два услова:

- за средства се примењује пословни модел чији је основни циљ наплата уговорених и других утврђених новчаних токова и
- новчани токови који настају састоје се искључиво од наплате главнице и камате на неотплаћени износ главнице на утврђени датум.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)**ђ) МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ (наставак)****Класификација – финансијска средства (наставак)**

Финансијска средства класификују се у категорију финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат ако испуњавају следећа два услова:

- за средства се примењује пословни модел чији су основни циљеви и наплата уговорених новчаних токова и продаја и
- новчани токови који настају састоје се искључиво од наплате главнице и камате на неотплаћени износ главнице на утврђени датум.

Сва остала финансијска средства – осим оних која су класификована у категорију финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности или фер вредности кроз остали резултат, вреднују се по фер вредности кроз биланс успеха.

Изузетно, при почетном признавању финансијских средства, може се донети одлука:

- да се финансијска средства, иако испуњавају услове за класификацију и вредновање по амортизованој вредности или фер вредности кроз остали резултат, вреднују по фер вредности кроз биланс успеха, ако би се тиме елиминисала или значајно умањила рачуноводствена неусклађеност која би иначе постојала при њиховом вредновању,
- да се промена фер вредности финансијских средстава вреднованих по фер вредности кроз биланс успеха, која представљају инструменте капитала на које се односи МСФИ 9 и којима се не тргује (за сваки инструмент посебно), исказује кроз остали резултат.

Процена пословног модела

Банка одређује врсту пословног модела у оквиру кога се држе одређена финансијска средства на основу:

- политика и циљева у вези са одређеним финансијским средствима (спровођење монетарне и девизне политике и других мера и активности у оквиру надлежности Банке, управљање ликвидношћу, остваривање усклађености по рочности финансијских средстава и обавеза, остваривање прихода од камата, остваривање прихода по основу промене фер вредности финансијских средстава и сл.),
- учесталости, обима и тренутка продаје финансијских средстава у претходном периоду, разлога тих продаја и очекивања у вези с будућим продајним активностима,
- начина процене успешности управљања и начина извештавања у вези с финансијским средствима,
- врсте ризика који утичу на одређена финансијска средства, начина управљања тим ризицима и др.

Процена новчаних токова који настају у вези с финансијским средством

Ради процењивања новчаних токова који настају у вези с финансијским средством:

- главница представља износ који је Банка пренела (платила) при стицању тог финансијског средства;
- камата на неотплаћени износ главнице, на утврђени датум, представља накнаду за временску вредност новца, кредитни ризик, друге основне ризике кредитирања, административне трошкове и профитну маржу, укључујући и евентуални реални износ премије за ризик ликвидности.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)**ђ) МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ (наставак)****Процена новчаних токова који настају у вези с финансијским средством (наставак)**

Банка анализу карактеристика новчаних токова који настају у вези с финансијским средствима, односно анализу да ли новчани токови представљају прилив искључиво по основу наплате главнице и камате, врши на основу уговорених услова у вези са финансијским средствима. Анализа обухвата сагледавање уговорних одредби које могу довести до промене времена или износа уговорених новчаних токова у смислу да они услед тих промена више не представљају прилив искључиво по основу наплате главнице и камате, и то уговорне одредбе које се односе на:

- висину камате, да ли је камата надокнада за временску вредност новца, кредитни ризик, друга основне ризике кредитирања, административне трошкове и профитну маржу, укључујући и евентуални реални износ премије за ризик ликвидности,
- уговарање варијабилне камате,
- могућност превремене отплате,
- могућност продаје (откупа друге стране) пре рока доспећа,
- постојање прилива по основу промене фер вредности финансијског средства,
- остале уговорене услове који стварају изложеност одступању од уговореног новчаног тока.

Анализа ефеката класификације и вредновања

На основу прелиминарне анализе са стањем финансијских средстава на дан 31. децембар 2017. године, не постоје ефекти на нераспоређени резултат, тј. ефекти на почетно стање, као последица промене начина вредновања, имајући у виду да неће доћи до промене начина вредновања финансијских средстава. Финансијска средства која су била вреднована по амортизованој вредности или по фер вредности и даље ће бити вреднована по амортизованој, односно по фер вредности, независно од тога где ће се исказивати добици и губици по основу промене фер вредности, у овину капитала или у билансу успеха.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

ђ) МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ (наставак)

Анализа ефеката класификације и вредновања (наставак)

У прегледу који следи приказан је начин вредновања и рекласификација финансијских средстава након почетка примене МСФИ 9, према позицијама биланса стања са стањем средстава Банке на дан 31. децембар 2017. године:

			У хиљадама динара			
			Начин класификације и вредновања финансијских средстава – МСФИ 9 на дан 1. јануар 2018. године			
	Укупно финансијска средства 31. децембар 2017. МРС 39	(Додатно резервисање) /укидање резервисања МСФИ 9	Вреднована по амортизованој вредности	Вреднована по фер вредности кроз биланс успеха- обавезно	Вреднована по фер вредности кроз остали резултат- обавезно	Вреднована по фер вредности кроз остали резултат- опционо
Готовина и текући рачуни код банака	210.176.735		210.176.735	-	-	-
Депозити	163.274.147	(5.206)	163.268.941	-	-	-
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	727.503.422	(23.637)	-	37.172	727.442.613	-
Финансијска средства расположива за продају	9.931.739		-	-	-	9.931.739
Финансијска средства која се држе до доспећа	3.026.769		3.026.769	-	-	-
Кредити и пласмани	1.145.859	(133.943)	1.011.916	-	-	-
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	100.376.672		100.376.672	-	-	-
Остала средства	373.758	84.828	458.586	-	-	-
Укупно	1.215.809.101	(77.958)	478.319.619	37.172	727.442.613	9.931.739

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)**ђ) МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ (наставак)****Умањење вредности финансијских средстава**

МСФИ 9 је увео нови приступ обезвређивању финансијских средстава према коме се признају очекивани кредитни губици финансијских средстава (expected loss approaches), за разлику од приступа у складу са МРС 39 који се заснива на моделу насталих губитака (incurred losses). Нови модел усмерен је ка будућности, обезбеђује бољи увид у ризике којима су ентитети изложени и даје бољу информацију о потенцијалним губицима на финансијским средствима.

Банка ће умањење вредности финансијских средстава (исказивање исправке вредности), вршити за износ очекиваних кредитних губитака финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности и финансијских средстава по фер вредности кроз остали резултат у складу са захтевима МСФИ 9.

Очекивани кредитни губитак је износ садашње вредности процењених кредитних губитака, пондерисаних ризиком неиспуњења обавеза.

Финансијска средства се, на основу процене да ли је кредитни ризик значајно повећан у односу на ризик који је постојао на датум почетног признавања тих финансијских средстава, сврставају у ниво обезвређења 1, 2 или 3.

Финансијска средства сврставају се у ниво обезвређења 1 ако је процењено да имају низак кредитни ризик или ако кредитни ризик није значајно повећан у односу на ризик који је постојао на датум почетног признавања тих финансијских средстава. За ова финансијска средства утврђује се износ дванаестомесечних очекиваних кредитних губитака.

Финансијска средства сврставају се у ниво обезвређења 2 ако је процењено да је кредитни ризик значајно повећан у односу на ризик који је постојао на датум почетног признавања и за ова финансијска средства утврђује се износ очекиваних кредитних губитака током читавог века трајања финансијског средства.

Финансијска средства сврставају се у ниво обезвређења 3 ако је процењено да је кредитни ризик значајно повећан, тако да се може сматрати да је вредност тих финансијских средстава кредитно умањена, и за ова финансијска средства утврђује се износ очекиваних кредитних губитака током читавог века трајања финансијског средства.

Финансијска средства чија је вредност кредитно умањена при стицању обавезно се сврставају у ниво 3 обезвређења и остају у том нивоу током читавог века трајања.

При дефинисању критеријума за процену повећања кредитног ризика који се сматра значајним, за сва финансијска средства за која се врши процена очекиваних кредитних губитака примењују се критеријуми који су у складу с критеријумима у употреби при редовном управљању кредитним ризицима за односна финансијска средства, укључујући и разматрање квалитативних показатеља, а нарочито:

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)**ђ) МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ (наставак)****Умањење вредности финансијских средстава (наставак)**

- промене утврђених (уговорених, прописаних или на други начин у складу с прописима установљених) услова финансијског средства који би се онда значајно разликовали од услова на тржишту,
- промене интерног/екстерног кредитног рејтинга дужника,
- значајних промена у привредној грани (у финансијским и/или економским условима),
- промене у пословном резултату дужника,
- значајног повећања кредитног ризика других финансијских средстава истог дужника,
- промене вредности средства обезбеђења или гаранције трећих лица,
- информација о истеку рока доспећа,
- других одговарајућих показатеља.

Независно од критеријума који се користе при редовном управљању кредитним ризицима за односна финансијска средства – ако се не докаже супротно, сматра се да је дошло до значајног повећања кредитног ризика код свих финансијских средства која су доспела на последњи дан извештајног периода, а нису наплаћена у року од 30 дана од дана доспећа.

Вредност финансијског средства је обезвређена (credit - impaired assets) када настане један или више догађаја са штетним утицајем на процењени будући новчани ток тог финансијског средства, и тада се то средство сврстава у ниво обезвређења 3.

Докази обезвређења вредности свих финансијских средстава која подлежу процени очекиваних кредитних губитака укључују, нарочито, расположиве информације о следећим догађајима:

- значајним финансијским потешкоћама дужника,
- повреди уговора или других утврђених услова, као што је неизмирење обавеза или прекорачење доспећа,
- реструктурирању дуга из економских или правних разлога повезаних с финансијским потешкоћама дужника,
- очигледној могућности да ће над дужником бити покренут стечајни поступак или други облик финансијске реорганизације,
- престанку постојања активног тржишта за односно финансијско средство услед финансијских потешкоћа дужника,
- куповини или издавању финансијског средства уз велики дисконт који одражава настале кредитне губитке.

Независно од критеријума који се користе при редовном управљању кредитним ризицима за односна финансијска средства – ако се не докаже супротно, сматра се да је финансијско средство прешло у статус неизмирења обавеза (ниво 3 обезвређења) ако је доспело на последњи дан извештајног периода, а није наплаћено у року дужем од 90 дана од дана доспећа.

Очекивани кредитни губици финансијских средстава процењују се за појединачно финансијско средство или за групу финансијских средстава са истим карактеристикама, при чему се узимају у обзир све релевантне и доступне квантитативне и квалитативне информације, и то оне које се односе на прошла, садашња и будућа догађања.

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
(наставак)****ђ) МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ (наставак)****Умањење вредности финансијских средстава (наставак)**

Начини на које се одређује да ли на извештајни датум финансијска средства имају низак кредитни ризик и поступци на основу којих се процењује да ли је на извештајни датум кредитни ризик значајно повећан у односу на дан почетног признавања, као и поступци за процену износа обезвређења, методе и технике које се користе за процену обезвређења, модели који се користе за мерење очекиваних кредитних губитака утврђени су у методологијама за процену обезвређења по основу очекиваних кредитних губитака у оквиру надлежних организационих делова Банке, и то:

- готовине и текућих рачуна код банака,
- пласмана девизних резерви,
- финансијских средства која су прибављена у оквиру активности везаних за спровођење монетарне политике и инструмената предвиђених Законом и другим законима,
- чланске квоте код ММФ-а и средстава у специјалним правима вучења,
- потраживања по основу уговора са купцима и
- стамбених кредита и других средстава.

Анализа ефеката процене очекиваног кредитног губитка

Као резултат новог приступа обезвређењу финансијских средстава заснованом на моделу обезвређења по основу очекиваних губитака, кроз корекцију почетног стања, на дан 1. јануара 2018. године на терет нераспоређеног резултата, а према прелиминарним калкулацијама биће исказана додатна резервисања за процењене кредитне губитке у износу од 77.958 хиљада динара.

Износ потребних резервисања по основу процењених кредитних губитака прелиминарно је обрачунат са стањем финансијских средстава на дан 31. децембар 2017. године на основу методологија за процену обезвређења по основу очекиваних кредитних губитака финансијских средстава.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)**ђ) МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ (наставак)****Анализа ефеката процене очекиваног кредитног губитка (наставак)**

Приказ постојећих резервисања извршених у складу са МРС 39 и процењених износа резервисања у складу са МСФИ 9 у вези са финансијским средствима Банке дат је у наставку:

	У хиљадама динара			
	Бруто књиговодстве -на вредност 31. децембар 2017.	Износ извршеног резервисања 31. децембар 2017. МРС 39	Процена очекиваног кредитног губитка 1. јануар 2018. МСФИ 9	Разлика (додатно резервисање)/ укидање резервисања
Готовина и текући рачуни код				
Банака	211.016.791	(840.057)	(840.057)	-
Депозити	165.932.022	(2.657.875)	(2.663.081)	(5.206)
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха				
намењена трговању*	727.466.250	-	(23.637)	(23.637)
Финансијска средства која се држе до доспећа	3.690.975	(664.205)	(664.205)	-
Кредити и пласмани	2.678.253	(1.532.394)	(1.666.337)	(133.943)
Чланска квота у Међународном монетарном фонду и средства у специјалним правима вучења	100.376.672	-	-	-
Остала средства	3.734.368	(3.360.610)	(3.275.782)	84.828
Укупно	1.214.895.331	(9.055.141)	(9.133.099)	(77.958)

* Рекласификована и вреднована по фер вредности кроз остали резултат на дан 1. јануара 2018. године

МСФИ 9 у великој мери задржава постојеће захтеве у вези с класификацијом финансијских обавеза.

Међутим, према МРС 39, све промене фер вредности финансијских обавеза које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха признају се у билансу успеха, док се у складу са МСФИ 9 те промене фер вредности приказују на следећи начин:

- износ промене фер вредности који се може приписати промени кредитног ризика у вези са обавезама, исказује се у осталом резултату,
- преостали износ промене фер вредности, исказује се у билансу успеха.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)**ђ) МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ (наставак)****Класификација – финансијске обавезе**

У прегледу који следи приказан је, према позицијама биланса стања са стањем обавеза Банке на дан 31. децембара 2017. године, начин вредновања финансијских обавеза након почетка примене МСФИ 9:

	Укупно финансијске обавезе 31. децембар 2017.	Вредноване по амортизованој вредности	У хиљадама динара Вредноване по фер вредности кроз биланс успеха- обавезно
Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	35.365	-	35.365
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским институцијама	484.110.032	484.110.032	
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	268.456.537	268.456.537	-
Обавезе према ММФ-у	100.427.584	100.427.584	-
Готов новац у оптицају	163.944.539	163.944.539	-
Остале обавезе	4.107.549	4.107.549	-
Укупно	1.021.081.606	1.021.046.241	35.365

На основу прелиминарне анализе са стањем финансијских обавеза на дан 31. децембар 2017. године, ефекти на нераспоређени резултат, тј. ефекти на почетно стање на дан 1. јануара 2018. године, који ће настати услед примене МСФИ 9 не постоје.

Примена МСФИ 9

Банка ће применити МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ на дан 1. јануара 2018. године. На основу дозвољеног приступа према МСФИ 9, Банка неће вршити прерачун упоредних података за претходни период (31. децембар 2016. године) у вези с променама класификације и вредновања (укључујући и промене начина обрачуна износа обезвређења). Све разлике у књиговодственој вредности финансијских средстава и финансијских обавеза које произилазе из примене МСФИ 9 генерално ће бити признате у нераспоређеном резултату на дан 1. јануара 2018. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године
2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
(наставак)
е) Извештај о токовима готовине

Готовина и готовински еквиваленти у извештају о токовима готовине приказана је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Готовина у благајни (напомена 12)	128.334.483	105.302.658
Текући рачуни код банака, нето (напомена 12)	81.842.252	96.911.161
Средства у специјалним правима вучења (напомена 19)	7.949.426	9.103.006
Укупно	218.126.161	211.316.825

ж) Упоредни подаци

Рачуноводствене политике и процене које се тичу признавања и вредновања средстава и обавеза, коришћене приликом састављања ових финансијских извештаја су конзистентне с рачуноводственим политикама и проценама примењеним у састављању финансијских извештаја Банке за 2016. годину. Банка је за потребе боље презентације кориговала у одређеним сегментима упоредне податке.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Банка је у састављању ових финансијских извештаја примењивала рачуноводствене политике образложене у напомени 3. Наведене рачуноводствене политике су конзистентно примењене за све презентоване извештајне периоде.

3.1. Приходи и расходи од камата, накнада и провизија

Приходи и расходи од камата, укључујући затезну камату, остале приходе и остале расходе везане за каматоносну активу, односно каматоносну пасиву, обрачунати су по начелу узрочности прихода и расхода, применом ефективне каматне стопе. Приходи и расходи по основу накнада за банкарске услуге и расходи по основу накнада и провизија утврђују се у тренутку доспећа за наплату, односно када су остварени.

3.2. Прерачунавање девизних износа

Пословне промене настале у страним валутама, чији се курсеви објављују на званичној курсној листи Банке, прерачунате су у динаре применом званичног средњег курса који важи на дан трансакције, док се за валуте, чији се курсеви не објављују на званичној курсној листи Банке, прерачун врши применом одговарајућег курса Банке који важи на дан трансакције.

Монетарна средства и обавезе у инострану валуту на дан биланса стања, прерачуната су у динаре по званичном средњем курсу динара који је важио на тај дан (уколико се курс за страну валуту објављује на званичној курсној листи Банке), односно по одговарајућем курсу Банке (за стране валуте чији се курс не објављује на овој листи).

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.2. Прерачунавање девизних износа (наставак)**

Позитивне или негативне курсне разлике настале приликом прерачуна пословних трансакција у страној валути и приликом прерачуна монетарних позиција биланса стања исказаних у страној валути, евидентирани су у корист или на терет биланса успеха, као приходи/расходи по основу курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле. Структура монетарних средстава и обавеза приказана је у оквиру анализе девизног ризика у напмени 31.

3.3. Финансијски инструменти

Банка класификује своја финансијска средства и обавезе у следеће категорије: по фер вредности кроз биланс успеха, кредити и потраживања, финансијска средства које се држе до доспећа и финансијска средства расположива за продају. Класификација зависи од сврхе стицања финансијских средстава и обавеза. Руководство утврђује класификацију средстава и обавеза приликом почетног признавања, а евентуалне накнадне рекласификације врше се ако су задовољени одређени специфични услови.

Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха

Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха чине хартије од вредности дефинисане као хартије по фер вредности кроз биланс успеха приликом почетног признавања и хартије од вредности којима се тргује. Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха односе се углавном на обвезнице које су емитовале најразвијеније државе, међународне финансијске институције, федералне јединице најразвијенијих земаља и финансијске институције с подршком тих држава, као и обвезнице издате на основу првокласних средстава обезбеђења и у билансу стања су исказане по фер вредности на дан биланса стања према котацији на финансијском тржишту. Ефекти промена фер вредности, као и добици и губици који настану приликом продаје обвезница, приказани су у оквиру добитака и губитака по основу финансијских средстава намењених трговању. Током држања хартија од вредности, Банка разграничава камату и евидентира приходе по основу наплате купона у оквиру позиције приходи од камата. Код дисконтних хартија од вредности приходи од камата се евидентирају одвојено од нето губитка/добитка по основу финансијских средстава намењених трговању.

Кредити и потраживања

Кредити и потраживања су недеривативна финансијска имовина с фиксним или одредивим отплатама која нису котирана на активном тржишту. Кредити и потраживања вреднују се по амортизованом трошку умањеном за трошкове обезвређења. Кредити се посебно исказују, док се потраживања исказују у оквиру осталих средстава.

Финансијска средства која се држе до доспећа

Финансијска средства која се држе до доспећа су улагања у дужничке хартије где Банка има чврсту намеру и могућност да држи ове хартије до њиховог доспећа. Ове хартије се вреднују по амортизованом трошку умањеном за трошкове обезвређења.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.3. Финансијски инструменти (наставак)***Депозити*

Депозити укључују орочена средства на рачунима код иностраних банака са адекватним рејтингом и друге депозите, а исказани су по амортизованој вредности.

Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају је недеривативна имовина која је или класификована директно у ову категорију или не спада ни у једну другу категорију. Учешћа у капиталу међународних финансијских институција исказана су по фер вредности, која је деноминована у страниој валути. Ефекти промена девизних курсева су укључени у биланс успеха у оквиру прихода и расхода од курсних разлика и ефеката валутне клаузуле. Учешћа у капиталу правних субјеката у земљи исказана су по фер вредности ако је утврдива, или по набавној вредности умањеној за исправку вредности по основу обезвређења ако фер вредност није утврдива.

Финансијска средства расположива за продају за које постоји активно берзанско тржиште усклађују се с фер вредношћу на крају сваког месеца. Промене у фер вредности учешћа у капиталу и финансијских средства расположивих за продају исказују се у оквиру капитала као резерва по основу финансијских средстава расположивих за продају. Добици и губици по основу продаје ових средстава евидентирају се у корист/на терет биланса успеха.

Финансијске обавезе по амортизованом трошку

Финансијске обавезе по репо трансакцијама вреднују се по амортизованом трошку. Разлика између трошка и откупне вредности призната је у билансу успеха у периоду позајмице на бази методе ефективне каматне стопе.

Своп послови

Банка организује своп аукције продаје, односно куповине девиза, које представљају регуларан инструмент обезбеђења девизне, односно динарске ликвидности банкарског сектора. Циљ њиховог организовања био је подстицање развоја међубанкарске своп трговине девизама и развоја тржишта инструмената заштите од ризика промене девизног курса.

Банка свопове на дан биланса вреднује по фер вредности. Позитивна фер вредност свопова исказује се као средство, негативна као обавеза, а ефекти промене фер вредности се исказују у билансу успеха.

Улог и обавезе према Међународном монетарном фонду

Средства и обавезе према Међународном монетарном фонду исказани у специјалним правима вучења процењују се по курсу специјалних права вучења који објављује Међународни монетарни фонд – применом званичног средњег курса динара за USD долар који важи на одговарајући датум. Трансакције у специјалним правима вучења прерачунавају се у динаре применом званичног средњег курса Народне банке Србије који важи на дан трансакције.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.3. Финансијски инструменти (наставак)***Датум признавања и фер вредност*

Редовне куповине и продаје пласмана признају се на дан трансакције – датум на који Банка плаћа за куповину или прима средства по основу продаје имовине. Сви пласмани, изузев финансијских средстава по фер вредности кроз биланс успеха, почетно се признају по фер вредности увећаној за трошкове трансакције.

Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха почетно се признају по фер вредности, а трошкови трансакције евидентирају се у билансу успеха. Средства се искњижавају када права по основу којих се стичу приливи по основу инвестиција истекну или су пренета и када Банка суштински пренесе све ризике и користи по основу власништва.

Финансијска средства расположива за продају и финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха накнадно се вреднују по фер вредности. Кредити, потраживања и инвестиције које се држе до доспећа вреднују се по амортизованом трошку на бази метода ефективне каматне стопе.

Добици и губици који настају по основу промене фер вредности финансијских средстава по фер вредности кроз биланс успеха, укључујући и приходе од камата, евидентирају се у билансу успеха у периоду у коме настају. Дивиденде по основу акција расположивих за продају евидентирају се у билансу успеха у тренутку када се оствари право Банке на дивиденду.

Фер вредност финансијских средстава која се котирају на берзи утврђују се на бази важећих фер вредности. Уколико се ради о инструментима за које не постоји активно тржиште (не котирају се на берзи), Банка утврђује њихову фер вредност на бази процене коришћењем информација о скоријим трансакцијама на тржишту, коришћењем методе дисконтованих новчаних токова или коришћењем “option pricing” модела.

Умањење финансијске имовине

Финансијска имовина, осим средстава исказаних по фер вредности кроз биланс успеха, процењена је за индикаторе умањења на сваки датум биланса стања. Процена умањења финансијске имовине врши се појединачно за сваку ставку финансијске имовине. Банка не врши процену умањења финансијске имовине на групној основи. Финансијска имовина је умањена тамо где је доказано да су, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијске имовине, процењени будући новчани токови инвестиције измењени.

Објективан доказ умањења може укључити: значајне финансијске тешкоће издаваоца или корисника, кашњење или немогућност отплате камате или главнице или могућност да ће дужник пасти под стечај, ликвидацију или финансијску реорганизацију. При оцени постојања доказа о умањењу финансијске имовине, руководство Банке осим финансијског положаја дужника разматра и нето продајну вредност евентуалних средстава обезбеђења.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.3. Финансијски инструменти (наставак)**

За акције које се не котирају на берзи, а класификоване су као расположиве за продају, значајан или продужен пад у фер вредности вредносног папира испод његовог трошка сматра се објективним доказом умањења.

За финансијску имовину исказану по амортизованом трошку, износ умањења је разлика између књиговодствене вредности имовине и садашње вредности процењених будућих новчаних токова, дисконтованих коришћењем оригиналне ефективне каматне стопе финансијског средства.

Књиговодствена вредност финансијске имовине умањује се индиректно, кроз употребу исправке вредности, за сву финансијску имовину, осим за финансијска средства вреднована по фер вредности, и исказују се у оквиру позиције нето расхода по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки. Уколико, током наредне године, дође до смањења износа признатог губитка услед обезвређења, које настаје као последица неког догађаја који се десио након раније признатог обезвређења, претходно признат губитак по основу обезвређења смањује се кориговањем рачуна исправке вредности, а износ корекције се признаје у билансу успеха.

У случају инструмената капитала у оквиру финансијских средстава расположивих за продају, губици од умањења претходно признати кроз биланс успеха се не поништавају кроз биланс успеха, већ се признају директно у капитал.

Престанак признавања

Финансијска средства престају да се признају када Банка изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када обавеза престане да постоји.

Финансијско средство или део финансијског средства директно се отписује кад Банка изгуби контролу над уговореним правом које представља то средство или део финансијског средства. Банка губи контролу када реализује право да користи средство, кад напусти то право или кад то право истекне.

3.4. Готовина и текући рачуни код банака

Под готовином и готовинским еквивалентима подразумевају се готовина и средства на текућим рачунима.

3.5. Злато и остали племенити метали

Злато и остали племенити метали вредновани су по фер вредности на дан биланса стања.

Племенити метали који су у саставу девизних резерви процењени су у висини цена злата и сребра на преподневном фиксингу на Лондонској берзи метала (London Bullion Market Association), применом званичног средњег курса динара за САД долар који је важио последњег дана у месецу, односно на основу цене платине која се објављује на Тржишту платине и паладијума у Лондону (London Platinum & Palladium Market Association), преподневни фиксинг, применом званичног средњег курса динара за САД долар који је важио последњег дана у месецу.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.5. Злато и остали племенити метали (наставак)**

Ефекти промена фер вредности злата и осталих племенитих метала који улазе у састав девизних резерви приказани су на терет односно у корист биланса успеха, као приходи/расходи по основу курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле.

Банка је извршила процену трошкова афинаже са стањем на дан 31. децембра 2017. године, у циљу сагледавања материјалне значајности процењених износа на укупне финансијске извештаје и сагледавања евентуалне потребе за корекцијом фер вредности злата и осталих племенитих метала. Процењени трошкови афинаже на дан 31. децембра 2017. године, у износу од 132.770 хиљада динара (31. децембра 2016. године: 152.806 хиљада динара), не представљају материјално значајан износ у смислу МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених политика и грешке“.

3.6. Залихе

Залихе Банке чине залихе материјала, недовршене производње и готових производа, највећим делом ЗИН-а, а укључују и залихе племенитих метала који се користе за израду пригодног кованог новца, као и за производе које ЗИН израђује за тржиште. Ове залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној цени, у зависности од тога која је нижа.

3.7. Некретнине, постројења, опрема, инвестиционе некретнине и нематеријална улагања

Постројења, опрема и нематеријална улагања исказују се по набавној вредности, умањеној за исправку вредности. Банка је применила дозвољени алтернативни метод мерења некретнина које користи, дела осталих основних средстава (уметничка дела) и дела опреме (стилски намештај) по ревалоризованој вредности.

Повећање ревалоризоване вредности земљишта које се исказује у књиговодственим евиденцијама Банке, односно евидентирање разлике процењене вредности и садашње књиговодствене вредности исказује се кроз повећање ревалоризационих резерви. Смањење вредности по основу ревалоризације евидентира се пропорционалним смањењем набавне вредности и акумулиране амортизације основних средстава, а повећање вредности по основу ревалоризације - пропорционалним повећањем набавне вредности и акумулиране амортизације основних средстава. Износи обрачунате ревалоризације евидентирани су у корист укупног осталог резултата, за позитивне ефекте процене, и акумулирани су на рачунима ревалоризационих резерви у оквиру капитала. Негативни ефекти процене признати су на терет расхода биланса успеха, осим ако за конкретно средство није у ранијим периодима формирана ревалоризациона резерва, у ком случају се негативни ефекти признали на терет укупног осталог резултата, до нивоа претходно формираних ревалоризационих резерви. Позитивни ефекти процене вредности признају се у корист биланса успеха само до висине претходно признатих негативних ефеката процене у случају да су поједине ставке у претходним периодима имале негативан ефекат процене који је признат на терет биланса успеха.

Инвестиционе некретнине се вреднују по фер вредности. Ефекти промене фер вредности исказују се на терет односно у корист биланса успеха. Приходи од издавања инвестиционих некретнина у закуп евидентирани су у корист биланса успеха у оквиру осталих пословних прихода, поштујући принцип временског разграничења прихода.

Основне претпоставке процене вредности некретнина које се користе и инвестиционих некретнина објашњене су у напмени 20.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.7. Некретнине, постројења, опрема, инвестиционе некретнине и нематеријална улагања (наставак)**

Обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања почиње када се ова средства ставе у употребу. Амортизација се равномерно обрачунава на набавну вредност основних средстава применом следећих годишњих стопа, које се нису мењале у току 2017. године, с циљем да се средства у потпуности отпишу у току њиховог корисног века трајања:

грађевински објекти	2%
компјутери	25%
намештај и остала опрема	3,34% - 20%
моторна возила	14,29% - 20%
нематеријална улагања	25% односно уговором предвиђени рок

Трошкови поправке и одржавања некретнина, постројења и опреме настали ради очувања употребне вредности средстава признају се као трошак у моменту настајања. Капитализација трошкова улагања је дозвољена само ако се њоме повећава или продужава употребна вредност средстава.

Добици настали приликом продаје некретнина, постројења и опреме књиже се у корист осталих пословних прихода. Губици настали приликом отуђења и расходовања некретнина, постројења и опреме евидентирају се на терет осталих расхода. Ревалоризациона резерва се приликом отуђења и расходовања средстава преноси на нераспоређени добитак.

Законом о јавној својини прописано је да Влада Републике Србије одлучује о отуђењу непокретности које користи Банка и о заснивању хипотеке на тим непокретностима.

3.8. Средства по пословима у име и за рачун трећих лица

Средства по пословима у име и за рачун трећих лица, којима Банка управља уз накнаду, нису укључена у биланс стања Банке већ се воде у оквиру ванбилансних ставки.

3.9. Порез на добит*Текући порези*

Банка је обвезник плаћања пореза на добит у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица Републике Србије и Правилника о садржају пореског биланса за недобитне организације - обвезнике на порез правних лица, детаљније образложено у напмени 26.

Одложени порези

Одложени порези на добит се обрачунавају према билансу стања на све привремене разлике на дан биланса стања између садашње вредности средстава и обавеза, у финансијским извештајима, и њихове вредности за сврхе опорезивања. Банка не обрачунава и не исказује одложене порезе услед непостојања привремених разлика.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.10. Примања запослених**

У складу с прописима који се примењују у Републици Србији, Банка је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Банка је, такође, обавезна да од бруто зарада запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог књиже се на терет расхода периода на који се односе.

За краткорочна примања запосленима, Банка признаје на терет трошкова недисконтовани износ краткорочних накнада запосленима за који се очекује да ће бити исплаћен у замену за дате услуге.

За дугорочна примања, Банка признаје дисконтовани износ накнада за који се очекује да ће бити плаћени у замену за дате услуге пружене од стране запослених. Банка спроводи утврђени план накнаде запосленима у складу са интерним актима, према којим запослени има право на отпремнину у висини троструке зараде коју је остварио за месец који претходи месецу у коме му престаје радни однос, или у висини троструке просечне месечне зараде по запосленом, исплаћене у Банци, за месец који претходи месецу у коме му престаје радни однос, у зависности који је од ова два износа повољнији. Последња процена садашње вредности обавеза по основу утврђеног плана накнада извршена је са стањем на дан 31. децембра 2017. године.

Банка користи најбоље могуће процене варијабли приликом одређивања укупног трошка резервисања за накнаде по престанку радног односа. Основне претпоставке процене објашњене су у напмени 25.

У финансијским извештајима Банке на дан 31. децембра 2017. године, извршено је резервисање по основу процењене садашње вредности средстава за отпремнине за одлазак у пензију након испуњених услова, као и резервисање по основу процењене садашње вредности средстава јубиларних награда. Банка је применила актуарски метод кредитирања пројектоване јединице за одређивање садашње вредности својих обавеза и све актуарске претпоставке, пре свега демографске (морталитет и инвалидност), у складу са захтевом МРС 19 - Примања запослених.

Актуарски добици и губици и трошкови претходно извршених услуга признају се у билансу успеха када настану, с тим што се актуарски добици и губици по основу отпремнина приликом одласка у пензију признају у оквиру осталог укупног резултата.

Плаћања за неискоришћене годишње одморе из текуће године представљају краткорочне обавезе Банке. У финансијским извештајима Банке на дан 31. децембра 2017. године, извршено је резервисање средстава за потребе исплате накнаде за дане неискоришћеног годишњег одмора за 2017. годину, који запослени нису искористили у току 2017. године. Обавеза Банке престаје уколико запослени не искористи годишњи одмор до 30. јуна наредне године. Банка је у обавези да исплати накнаду штете по основу неискоришћеног годишњег одмора само у случајевима постојања неискоришћеног годишњег одмора код престанка радног односа.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.11. Преглед значајних рачуноводствених процена**

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Банке коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентирани вредности средстава и обавеза као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Стварни износи могу се разликовати од процењених.

Процене и претпоставке се стално преиспитују. Измене рачуноводствених процена признају се у периоду измене уколико се односе само на тај период, или у периоду измене и будућим периодима ако измена утиче на текући период и будуће периоде.

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције позиција биланса стања у следећој финансијској години.

Фер вредност средстава

Фер вредност је цена која се може примити за продају неког средства или платити за пренос неке обавезе у уобичајеној трансакцији на главном (или најповољнијем) тржишту на датум одмеравања под текућим тржишним условима без обзира на то да ли је цена директно утврђива или процењена коришћењем неке друге технике вредновања.

Пословна политика Банке је да обелодани информације о фер вредности средстава или обавеза за коју постоје званичне тржишне информације или информације до којих се долази на основу алтернативних техника вредновања и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. По мишљењу руководства Банке, износи у финансијским извештајима одражавају реалну вредност која је веродостојна у датим околностима и најкориснија за потребе финансијског извештавања у складу с Међународним стандардима финансијског извештавања.

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене будућих токова готовине средстава који се дисконтују одговарајућом дисконтном стопом на њихову фер вредност. Банка при избору одговарајућих метода и претпоставки вредновања примењује свој професионални суд.

Умањење вредности финансијске имовине

Банка врши процену наплативости кредита и потраживања, и према томе врши исправку вредности финансијске имовине за коју процени да је ненаплатива у одређеном износу. Процена Банке је заснована на анализи пласмана у складу са интерном методологијом анализе ризика којима су кредити и потраживања Банке изложена. Руководство Банке верује да није потребна додатна исправка вредности, изузев оне евидентиране и приказане у финансијским извештајима.

Амортизација и стопа амортизације

Обрачун амортизације и стопе амортизације засноване су на пројектованом економском веку трајања некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања. Једном годишње Банка процењује економски век сталних средстава на основу тренутних предвиђања.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.11. Преглед значајних рачуноводствених процена (наставак)***Резервисања за дугорочна примања запослених*

Банка је самостално извршила обрачун резервисања за отпремнине и јубиларне награде запослених користећи при томе свој професионални суд у вези претпоставки о дисконтној стопи, стопи раста зарада и флукуацији запослених на бази расположивих информација.

Резервисања за судске спорове

Банка процењује вероватноћу настанка неповољног догађаја који је резултат прошлог догађаја, и ако је с више од педесет процената вероватноће процењено да ће догађај настати, Банка врши резервисање укупног износа обавезе. Банка је конзервативна у проценама али због високог степена неизвесности, у неким случајевима, процена може да не буде у складу са будућим исходом спора.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

4. НЕТО ПРИХОД ПО ОСНОВУ КАМАТА

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2017.	2016.
Приходи од камата по основу:		
Хартија од вредности:		
- у динарима	29.426	-
- у страној валути	7.458.945	8.730.568
Пласираних депозита:		
- у динарима	148	154
- у страној валути	1.136.934	598.742
Датих кредита		
- у динарима	62.637	374.971
- у страној валути	12.328	-
Осталих пласмана:		
- у динарима	677	395
- у страној валути	56	2.097
	<u>8.701.151</u>	<u>9.706.927</u>
Расходи камата по основу:		
Депозита у динарима:		
- по основу издвојене динарске обавезне резерве	(2.671.452)	(2.512.686)
- по основу вишкова ликвидних средстава банака	(351.283)	(707.774)
- по основу трансакционих депозита	(614)	(938)
Депозита у страној валути:		
- по основу орочених депозита	(95.718)	(24.079)
- по основу депозита по виђењу	(6.610)	(1.677)
РЕПО послова	(1.485.515)	(1.288.753)
Обавеза према ММФ-у	(43.972)	(10.299)
Примљених кредита	(104.388)	(113.056)
Остало	(449)	(1.849)
	<u>(4.760.001)</u>	<u>(4.661.111)</u>
Нето приход по основу камата	<u>3.941.150</u>	<u>5.045.816</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године
5. НЕТО ПРИХОД ПО ОСНОВУ НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Приходи од накнада и провизија у динарима:		
- накнаде за послове РТГС и клиринга	1.185.902	1.091.183
- накнаде за послове принудне наплате	1.249.097	1.209.818
- накнаде за послове надзора над обављањем делатности осигурања	390.737	392.024
- остале накнаде у динарима	321.502	403.160
Приходи од накнада и провизија у страној валути		
- позитивни ефекти арбитраже	245.149	221.574
- накнаде за девизне и валутне послове	889.002	691.024
- накнаде по пословима у име и за рачун трећих лица	178.156	227.335
- остале накнаде у страној валути	48.687	66.675
	4.508.232	4.302.793
Расходи накнада и провизија у динарима:		
- провизија по основу продаје меничних бланкета	(17.856)	(17.074)
- остале накнаде и провизије у динарима	(2.188)	(1.956)
Расходи накнада и провизија у страној валути:		
- Stand-by аранжман са ММФ и commitment fee	(200.434)	(152.708)
- накнада за вођење девизних рачуна и платни промет у иностранству	(60.290)	(65.582)
- негативни ефекти арбитраже	(561.170)	(214.483)
- накнада за девизне и валутне послове	(174.051)	(157.965)
- остале накнаде у страној валути	(280)	(261)
	(1.016.269)	(610.029)
Нето приход по основу накнада и провизија	3.491.963	3.692.764

6. НЕТО ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ТРГОВАЊУ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Нето губитак по основу промене фер вредности финансијских средстава по фер вредности кроз биланс успеха	(5.402.194)	(2.755.865)
Нето губитак по основу продаје финансијских средстава по фер вредности кроз биланс успеха	(1.344.375)	(1.457.192)
Нето добитак по основу свој трансакција	8.519	10.812
Нето губитак	(6.738.050)	(4.202.245)

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године
7. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2017.	2016.
Приходи оперативног пословања – ЗИН	6.385.073	6.196.319
Приходи од продаје меничних бланкета	178.592	170.745
Приходи од закупа	16.153	14.395
Повећање вредности залиха	628.266	116.117
Приходи од укидања резервисања за судске спорове (напомена 25)	19.386	14.012
Приходи од дивиденди	133.011	97.301
Накнадно укњижене некретнине	4.988	135
Остали приходи	5.220.918	14.034.648
Остали пословни приходи	12.586.387	20.643.672

Приходи из оперативног пословања ЗИН-а односе се на приходе од продаје готових производа ЗИН-а, који се, поред израде новчаница, кованог новца за оптицај и пригодног кованог новца, бави и изразом докумената, вредносних хартија и других производа.

Приходи од закупа у износу од 16.153 хиљаде динара (2016. година: 14.395 хиљада динара) настали током 2017. године укључују у највећој мери приходе по основу давања у закуп инвестиционих некретнина у износу од 12.342 хиљаде динара (2016. година: 11.597 хиљада динара). Расходи који су настали у вези са издавањем инвестиционих некретнина у 2017. години износе 6.144 хиљаде динара (2016. година: 5.424 хиљаде динара) и приказани су у оквиру осталих расхода.

Приходи од дивиденди у износу од 133.011 хиљада динара (2016. година: 97.301 хиљада динара) остварени су у целини по основу учешћа у капиталу Банке за међународна поравнања, Базел.

Од укупног износа осталих прихода у 2017. години највећи део у износу од 3.010.846 хиљада динара (2016. година: 13.711.372 хиљаде динара) односи се на приходе из деобне масе правних лица под ингеренцијом Агенције за осигурање депозита.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

8. НЕТО РАСХОД ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И КРЕДИТНО РИЗИЧНИХ ВАНБИЛАНСНИХ СТАВКИ

а) Структура прихода и расхода

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Приходи од укидања обезвређења финансијских средстава	54.775	252.551
Приходи од наплаћених отписаних потраживања	1	25
	54.776	252.576
Расходи по основу обезвређења финансијских средстава	(67.811)	(284.647)
Нето расход	(13.035)	(32.071)

б) Структура исправке вредности

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Исправка вредности по основу:		
- готовине и текућих рачуна код банака	840.057	976.647
- депозита	2.657.875	3.141.093
- финансијских средстава расположивих за продају	230.011	229.998
- финансијских средстава које се држе до доспећа	664.205	664.205
- кредита и пласмана	1.532.394	1.538.797
- осталих средстава	3.427.071	3.851.467
Укупно исправка вредности	9.351.613	10.402.207

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

8. НЕТО РАСХОД ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И КРЕДИТНО РИЗИЧНИХ ВАНБИЛАНСНИХ СТАВКИ (наставак)

в) Промене на рачунима исправке вредности

У хиљадама динара

	Готовина и текући рачуни код банака (напомена 12)	Депозити (напомена 14)	Финансијска средства расположива за продају (напомена 16)	Финансијска средства која се држе до доспећа (напомена 17)	Кредити и пласмани (напомена 18)	Остала средства (напомена 21)	Укупно
Стање 1. јануара 2016. године	931.408	3.025.657	500	665.430	1.523.603	4.797.742	10.944.340
Нове исправке вредности	454	2.016	229.498	-	6.171	49.330	287.469
Наплаћена потраживања	-	(44.113)	-	(1.225)	(164.954)	(42.259)	(252.551)
Курсне разлике	44.785	157.533	-	-	884	541.547	744.749
Отписи	-	-	-	-	(6.979)	(1.444.181)	(1.451.160)
Остало	-	-	-	-	180.072	(50.712)	129.360
Стање 31. децембра 2016. године	976.647	3.141.093	229.998	664.205	1.538.797	3.851.467	10.402.207
Нове исправке вредности	-	-	13	-	3.187	70.195	73.395
Наплаћена потраживања	-	-	-	-	(9.533)	(45.242)	(54.775)
Курсне разлике	(136.590)	(483.218)	-	-	-	(437.834)	(1.057.642)
Отписи	-	-	-	-	(57)	(11.348)	(11.405)
Остало	-	-	-	-	-	(167)	(167)
Стање 31. децембра 2017. године	840.057	2.657.875	230.011	664.205	1.532.394	3.427.071	9.351.613

Нове исправке вредности укључују, поред расхода по основу обезвређења финансијских средстава расходе отписа инвентара, у износу од 5.584 хиљада динара (у 2016. години: 2.822 хиљада динара).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

9. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Трошкови зарада и накнада зарада, пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	4.162.540	4.281.247
Расходи резервисања за пензије и других резервисања за Запослене	54.861	80.435
Трошкови накнада за привремене и повремене послове	48.420	24.204
Јубиларне награде	60.412	51.681
Помоћ запосленима	20.767	24.920
Отпремнине	27.093	20.297
Накнада члановима Савета Банке	8.990	9.231
Остали лични расходи	-	32
Укупно трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	4.383.083	4.492.047

10. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Трошкови амортизације:		
- нематеријална улагања	43.151	58.053
- грађевински објекти	1.104.354	1.101.502
- опрема	524.068	471.642
- остало	917	1.137
Укупно трошкови амортизације	1.672.490	1.632.334

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године
11. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2017.	2016.
Трошкови материјала	2.592.808	2.691.471
Трошкови производних услуга:		
- транспортне услуге	3.869	5.216
- ПТТ	47.899	45.611
- аутоматски пренос података	129.460	130.396
- одржавања	243.415	209.140
- трошкови закупа	6.794	7.194
- реклама и пропаганда	1.167	1.118
- службени листови и часописи	4.565	6.165
- трошкови дорада – ЗИИ	12.687	59.544
- остале услуге	68.617	23.023
Нематеријални трошкови:		
- трошкови службеног пута	30.679	26.460
- трошкови превоза радника	84.650	85.109
- трошкови накнада добровољним пензијским фондовима	102.281	101.527
- стручно образовање радника	10.724	10.355
- интелектуалне услуге	125.257	192.701
- услуге чувања имовине и обезбеђења новца	30.019	28.022
- комуналне услуге	16.403	15.223
- трошкови репрезентације	8.175	8.047
- трошкови премија осигурања	54.268	48.506
- остали нематеријални трошкови	45.559	51.261
Трошкови пореза:		
- порез на имовину	63.335	66.869
- трошкови ПДВ-а	102.768	86.905
- остали трошкови пореза	19.011	17.348
Трошкови доприноса	6.622	5.652
Расходи по основу негативне камате	666.023	402.095
Остали трошкови	457.798	430.140
Губици од продаје, расходовања и отписа основних средстава и нематеријалних улагања	177	101
Расходи по основу преноса инвестиционих некретнина, некретнина, постројења и опреме	187	12.077
Расходи по основу ревалоризације непокретности и осталих основних средстава	66	-
Смањење вредности залиха	76.664	650
Трошкови резервисања за судске спорове (напомена 25)	70.262	26.512
Остали расходи	52.081	104.559
Укупно остали расходи	5.134.290	4.898.997

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године
12. ГОТОВИНА И ТЕКУЋИ РАЧУНИ КОД БАНАКА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Готовина у благајни:		
- у домаћој валути	30	23
- у иностраној валути	128.334.453	105.302.635
	128.334.483	105.302.658
Текући рачуни:		
- код домаћих банака и НБС	8.613.453	14.671.588
- код банака у иностранству	74.068.856	83.216.220
	82.682.309	97.887.808
Укупно готовина и текући рачуни	211.016.792	203.190.466
Исправка вредности	(840.057)	(976.647)
Укупно готовина и текући рачуни код банака	210.176.735	202.213.819

Средства у специјалним правима вучења на текућем рачуну код ММФ-а у износу од 7.949.426 хиљада динара (31. децембар 2016. године: 9.103.006 хиљада динара), приказана су у оквиру напомене 19.

13. ЗЛАТО И ОСТАЛИ ПЛЕМЕНИТИ МЕТАЛИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Злато и златне полуге подобне за трговање	4.157.650	4.392.811
Злато и златне полуге неподобне за трговање	75.819.807	77.261.041
Остали племенити метали	790.319	901.198
Укупно злато и остали племенити метали	80.767.776	82.555.050

14. ДЕПОЗИТИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Депозити:		
- орочени депозити	166.074.326	209.793.945
- остали депозити	18.909	19.740
	166.093.235	209.813.685
Исправка вредности орочених депозита	(2.657.875)	(3.141.093)
Укупно депозити	163.435.360	206.672.592

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године
14. ДЕПОЗИТИ (наставак)

Орочени депозити укључују краткорочно орочене депозите који су пласирани код страних банака и „call” депозите који немају прецизиран рок доспећа, већ се повлаче и допуњавају у складу с потребама Банке.

Управљање улагањима у депозите код банака у иностранству врши се на бази Стратешких смерница за управљање девизним резервама Банке, како је објашњено у напмени 31.

15. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА НАМЕЊЕНА ТРГОВАЊУ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Купонске обвезнице	701.777.120	745.934.613
Дисконтне хартије од вредности	25.689.130	29.217.982
Валутни свопови	37.172	7.046
Укупно финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	727.503.422	775.159.641

Купонске хартије од вредности односе се на обвезнице које су емитовале најразвијеније земље, међународне финансијске институције, федералне јединице најразвијенијих земаља и финансијске институције са подршком тих држава, као и обвезнице издате на основу првокласног средства обезбеђења, у износу од 701.777.120 хиљада динара (31. децембар 2016. године: 745.934.613 хиљаде динара). Обвезнице су деноминоване у EUR, USD, GBP и CAD.

Дисконтне хартије од вредности односе се на благајничке записе емитоване од стране држава с најквалитетнијим кредитним рејтингом, у износу од 25.689.130 хиљада динара (31. децембар 2016. године: 29.217.982 хиљада динара), и представљају краткорочне хартије деноминоване у USD.

Управљање финансијским средствима по фер вредности кроз биланс успеха врши се на бази Стратешких смерница за управљање девизним резервама Банке, како је објашњено у напмени 31.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године
16. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА РАСПОЛОЖИВА ЗА ПРОДАЈУ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Учешћа у капиталу у динарима:		
- Recreatours д.о.о., Београд	229.498	229.498
- Остало	513	513
	<u>230.011</u>	<u>230.011</u>
Учешћа у капиталу у страној валути:		
- Банка за међународна поравнања, Базел	9.931.186	10.734.678
- S.W.I.F.T. srl	553	531
	<u>9.931.739</u>	<u>10.735.209</u>
Исправка вредности осталих учешћа у капиталу у динарима:	<u>(230.011)</u>	<u>(229.998)</u>
Укупно финансијска средства расположива за продају	<u>9.931.739</u>	<u>10.735.222</u>

17. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА КОЈА СЕ ДРЖЕ ДО ДОСПЕЋА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Хартије од вредности које се држе до доспећа:		
- благајнички записи и обвезнице домаћих банака у стечају и ликвидацији	664.205	664.205
- обвезнице у динарима	2.799.867	2.611.620
- обвезнице у страној валути	<u>226.902</u>	<u>266.202</u>
	<u>3.690.974</u>	<u>3.542.027</u>
- исправка вредности	<u>(664.205)</u>	<u>(664.205)</u>
Укупно хартије од вредности које се држе до доспећа	<u>3.026.769</u>	<u>2.877.822</u>

Обвезнице у динарима у износу од 2.799.867 хиљада динара (31. децембар 2016 године: 2.611.620 хиљада динара) и обвезнице у страној валути у износу од 226.902 хиљаде динара (31. децембар 2016 године: 266.202 хиљаде динара) односе се на хартије од вредности чији је издавалац Република Србија, а које је Банка стекла наплатом, а не непосредном куповином (напомена 7). Рокови доспећа ових хартија од вредности приказани су у напмени 31 - Ризик ликвидности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

18. КРЕДИТИ И ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Кредити и пласмани:		
- кредити банкама у стечају и ликвидацији	434.813	438.053
- кредити пословним банкама	499.609	590.441
- кредити из примарне емисије	956.639	956.639
- стамбени кредити запосленима	652.352	685.711
- остали пласмани	134.840	129.581
	<u>2.678.253</u>	<u>2.800.425</u>
Исправка вредности кредита и пласмана:		
- кредити банкама у стечају и ликвидацији	(434.813)	(438.053)
- кредити из примарне емисије	(956.639)	(956.639)
- стамбени кредити запосленима	(12.904)	(14.524)
- остали пласмани	(128.038)	(129.581)
	<u>(1.532.394)</u>	<u>(1.538.797)</u>
Укупно кредити и пласмани	<u>1.145.859</u>	<u>1.261.628</u>

19. ЧЛАНСКА КВОТА У ММФ-у И СРЕДСТВА У СПЕЦИЈАЛНИМ ПРАВИМА ВУЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Чланска квота у ММФ-у	92.427.246	103.110.374
Средства у специјалним правима вучења	7.949.426	9.103.006
Разграничење трошкова на име ангажовања средстава код ММФ-а (commitment fee)	28.759	22.655
Укупно	<u>100.405.431</u>	<u>112.236.035</u>

На дан 31. децембра 2017. године квота Републике Србије у Међународном монетарном фонду износи 92.427.246 хиљада динара (31. децембар 2016. године: 103.110.374 хиљада динара).

Чланска квота исказана као пласман деноминован у специјалним правима вучења (*Special Drawing Rights* - SDR) износи SDR 654.800 хиљада (31. децембра 2016. године: SDR 654.800 хиљада), а обезбеђена је меницом Владе Републике Србије, с тим што је од укупног повећања квоте 2016. године које износи SDR 187.100 хиљада, 75% повећања обезбеђено меницом, док је 25% ефективно плаћено ММФ-у у еврима. Део повећања квоте који се односи на 25% и износи SDR 46.775 представља резервну траншу код ММФ-а.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године
20. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА, НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА И ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

Промене на некретнинама, постројењима, опреми, инвестиционим некретнинама и нематеријалним улагањима приказане су у следећој табели:

У хиљадама динара								
	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	Остала основна средства	Основна средства у припреми	Укупно	Инвестиционе некретнине	Нематеријална улагања
Набавна/ревалоризована вредност								
Почетно стање 1. јануара 2016. године	2.825.701	55.083.187	10.309.425	259.403	11.078	68.488.794	467.609	2.025.839
Нове набавке	-	-	-	-	731.958	731.958	-	2.477
Пренос са инвестиција у току	-	39.752	655.425	3.358	(698.535)	-	-	-
Продаја, пренос, расхоровање и мањкови	-	(13.762)	(106.772)	(372)	-	(120.906)	-	(627)
Вишак и накнадно укњижена средства	-	-	735	-	-	735	-	-
Остало	-	16	-	-	(112)	(96)	-	-
Стање 31. децембар 2016. године	2.825.701	55.109.193	10.858.813	262.389	44.389	69.100.485	467.609	2.027.689
Нове набавке	-	-	-	-	329.699	329.699	-	69.297
Пренос са инвестиција у току	-	33.423	311.076	858	(345.357)	-	-	-
Продаја, пренос, расхоровање и мањкови	-	-	(132.203)	(911)	-	(133.114)	-	(15.027)
Вишак, пријем и накнадно укњижена средства	-	-	4.950	58	-	5.008	-	-
Остало	-	234.189	563	1.239	(19.090)	216.901	-	9.136
Стање 31. децембар 2017. године	2.825.701	55.376.805	11.043.199	263.633	9.641	69.518.979	467.609	2.091.095
Исправка вредности								
Почетно стање 1. јануара 2016. године	-	40.021.356	6.178.221	21.381	-	46.220.958	-	1.893.119
Обрачуната амортизација	-	1.101.502	471.642	1.137	-	1.574.281	-	58.053
Продаја, пренос, расхоровање и мањкови	-	(3.601)	(104.753)	(372)	-	(108.726)	-	(627)
Остало	-	-	-	-	-	-	-	-
Стање 31. децембар 2016. године	-	41.119.257	6.545.110	22.146	-	47.686.513	-	1.950.545
Обрачуната амортизација	-	1.104.354	524.068	917	-	1.629.339	-	43.151
Продаја, пренос, расхоровање и мањкови	-	-	(132.065)	(694)	-	(132.759)	-	(15.026)
Остало	-	102.686	97	-	-	102.783	-	-
Стање 31. децембар 2017. године	-	42.326.297	6.937.210	22.369	-	49.285.876	-	1.978.670
Садашња вредност 31. децембар 2017. године	2.825.701	13.050.508	4.105.989	241.264	9.641	20.233.103	467.609	112.425
Садашња вредност 31. децембар 2016. године	2.825.701	13.989.936	4.313.703	240.243	44.389	21.413.972	467.609	77.144

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

20. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА, НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА И ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (наставак)

Над средствима Банке нема успостављених терета по основу обезбеђења кредита или других обавеза.

Хијерархија фер вредности

Банка мери фер вредност земљишта, грађевинских објеката, дела осталих основних средстава (уметничка дела), дела опреме (стилски намештај) и инвестиционих некретнина користећи хијерархију у погледу квалитета улазних података који се користе при вредновању на начин како је то обелодањено у напмени 31.

Фер вредност ових средстава на дан 31. децембар 2017. године, по нивоима хијерархије у складу с МСФИ 13, може бити приказана како следи:

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Земљиште	-	-	2.825.701	2.825.701
Грађевински објекти	-	-	13.050.508	13.050.508
Остала основна средства – уметничка дела	-	-	155.522	155.522
Опрема – стилски намештај	-	-	196.731	196.731
Инвестиционе некретнине	-	-	467.609	467.609
31. децембар 2017. године	-	-	16.696.071	16.696.071

Преглед техника вредновања и значајних неутврдивих параметара

Банка је на дан 28. фебруара и 8. октобра 2017. године извршила процену стања и вредности уметничких дела, ангажовањем Музеја примењене уметности у Београду.

Процену земљишта (15 земљишних парцела), непокретности (71 грађевинских објеката) и инвестиционих некретнина (12 грађевинских објеката) са стањем на дан 31. децембра 2014. године извршио је Економски институт а.д Београд. Процена земљишта извршена је коришћењем цене земљишта у еврима по ару, док су за процену непокретности и инвестиционих некретнина примењени трошковни метод (трошкови изградње новог грађевинског објекта, од којих се одбијају три могуће форме застарелости: физичка, функционална и економска), тржишни (упоредиве цене некретнина које су предмет куповине/продаје на локалном тржишту, уз корекције које се односе на физичко стање конкретне непокретности) и приносни метод (утврђивањем садашње вредности будућих новчаних токова током економског века средстава применом стопе капитализације која одражава ризик постизања пројектованих новчаних токова и временску вредност новца).

Банка није идентификовала да постоје индикатори који би указали на материјално значајну одступање књиговодствене вредности средстава обухваћене овим проценама до које би се дошло коришћењем фер вредност на дан 31. децембар 2017. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

21. ОСТАЛА СРЕДСТВА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Дати аванси	479.775	55.086
Потраживања за накнаде	162.563	186.000
Потраживања по основу продаје готових производа и услуга	184.826	253.038
Потраживања од запослених	98.724	102.143
Остала потраживања из оперативног пословања	1.156.405	1.135.257
Залихе		
- готови производи	951.884	379.023
- недовршена производња	230.535	305.820
- полупроизводи	245.677	188.674
- материјал	1.465.155	1.420.553
- резервни делови	208.424	215.769
- пригодни ковани новац и комерцијална паковања готовог новца	162.729	163.976
- злато и сребро које није непосредно уновчиво	587.108	587.108
- остало	252.092	245.491
	4.103.604	3.506.414
Разграничени остали трошкови	30.486	25.118
Остала средства	2.156.565	2.560.131
	8.372.948	7.823.187
Исправке вредности:		
Потраживања за накнаде	(76.073)	(81.409)
Потраживања по основу продаје готових производа и услуга	(114.080)	(118.788)
Потраживања од запослених	(1.191)	(1.961)
Остала потраживања из оперативног пословања	(1.087.833)	(1.119.821)
Залихе	(66.461)	(64.782)
Остала средства	(2.081.433)	(2.464.706)
	(3.427.071)	(3.851.467)
Укупно остала средства	4.945.877	3.971.720

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године
22. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА И ДРУГИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Трансакциони депозити у динарима:		
- обавезна резерва банака	190.220.205	179.863.586
- централни депозити	8.613.453	14.671.588
- остали трансакциони депозити у динарима	120	545
	198.833.778	194.535.719
Трансакциони депозити у иностраној валути:		
- обавезна резерва банака	190.714.687	212.159.453
- остали трансакциони депозити у иностраној валути	3.806.714	9.129.541
	194.521.401	221.288.994
Укупно трансакциони депозити	393.355.179	415.824.713
Остали депозити у динарима:		
- вишкови ликвидних средстава	6.408.368	6.912.870
- готовина у трезорима банака	35.237.216	34.003.197
	41.645.584	40.916.067
Остали депозити у иностраној валути:		
- орочени депозити	160.825	92.353
- остали депозити у иностраној валути	246.797	224.306
	407.622	316.659
Укупно остали депозити	42.053.206	41.232.726
Примљени кредити у иностраној валути:		
- China Export & Credit Insurance Corporation-SINOSURE	3.315.530	5.027.786
Обавезе по репо трансакцијама	45.116.089	33.810.819
Остале финансијске обавезе	499.609	590.441
Укупно остале обавезе	48.931.228	39.429.046
Укупно депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	484.339.613	496.486.485

Трансакциони депозити

Трансакциони депозити банака и других финансијских организација у динарима представљају текуће и друге рачуне банака и других финансијских организација код Банке. На текуће рачуне банака код Банке издваја се обавезна резерва у динарима и банке су дужне да у обрачунском периоду одржавају просечно дневно стање издвојене обавезне резерве у висини обрачунате обавезне резерве.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

22. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА И ДРУГИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА (наставак)*Трансакциони депозити (наставак)*

На износ оствареног просечног дневног стања издвојене динарске обавезне резерве у обрачунском периоду који не прелази износ обрачунате динарске обавезне резерве, Банка је у 2017. години плаћала камату по истој каматној стопи као и у 2016. години, у висини 1,75% на годишњем нивоу.

Обавезна резерва у иностраној валути односи се на обавезу пословних банака да држе некаматносно депозите код Банке у складу с правилима прописаним Законом и релевантним подзаконским актима.

Примљени кредити у иностраној валути

Споразумом о реструктурирању дуга између Народне банке Србије и Export - Import Bank of China који је потписан 20. фебруара 2009. године регулисане су обавезе Народне банке по финансијском кредиту одобреном 23. децембра 1999. године у износу од 100 милиона USD. Од јула 2009. године, сва права и обавезе по овом кредиту пренета су на China Export & Credit Insurance Corporation - SINOSURE. Кредит се и даље отплаћује по непромењеним условима из Споразума, у полугодишњим ратама.

Обавезе по репо трансакцијама

Обавезе по репо трансакцијама, у износу од 45.116.089 хиљада динара (31. децембар 2016. године: 33.810.819 хиљада динара), односе се на обавезе Банке према домаћим банкама по основу уговора о реоткупу благајничких записа куповне цене у износу 45.100.000 хиљада динара (31. децембра 2016. године: 33.800.000 хиљада динара). Ове обавезе су краткорочне, с фиксним роком доспећа, и на њих је Банка у току 2017. године плаћала камату у распону од 2,82% до 2,94% на годишњем нивоу (2016. година: од 2,52% до 3,02%).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

23. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРЖАВИ И ДРУГИМ ДЕПОНЕНТИМА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Трансакциони депозити у динарима:		
- депозити Министарства финансија и Управе за трезор	162.026.948	132.772.369
- остали трансакциони депозити у динарима	1.825.903	938.635
	163.852.851	133.711.004
Трансакциони депозити у иностраној валути:		
- депозити Министарства финансија и Управе за трезор	26.356.637	26.581.918
- остали трансакциони депозити у иностраној валути	49.695	8.213.614
	26.406.332	34.795.532
Укупно трансакциони депозити	190.259.183	168.506.536
Остали депозити у динарима:		
- готовина код Управе за трезор	1.438.618	1.155.666
- остали депозити у динарима	466	11.366
	1.439.084	1.167.032
Остали депозити у иностраној валути:		
- депозит по основу Фонда револвинг кредита	296.740	58.634
- наменски депозити - рачуни донација	5.600.884	5.638.618
- наменски депозити Министарства финансија и Управе за трезор	28.299.330	23.501.745
- остали наменски депозити	3.833.414	6.215.693
- депозити по основу одузетог ефективног иностраног новца, девиза	3.224.152	4.267.555
- орочени депозити	25.180.208	43.476.271
- остали депозити у иностраној валути	10.172.605	3.877.353
- остале финансијске обавезе – банке у стечају	154.830	181.538
	76.762.163	87.217.407
Укупно остали депозити	78.201.247	88.384.439
Укупно депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	268.460.430	256.890.975

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

24. ОБАВЕЗЕ ПРЕМА МЕЂУНАРОДНОМ МОНЕТАРНОМ ФОНДУ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Хартије од вредности и друге обавезе које се односе на регулисање статуса код ММФ-а	85.826.707	95.746.944
Обавезе према ММФ-у по основу резервне трансхе	6.602.450	7.365.589
Обавеза према ММФ-у у SDR	7.998.426	8.922.920
Обрачуната камата	9.564	3.192
Укупно обавезе према ММФ-у	100.437.147	112.038.645

25. РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Резервисања за отпремнине запослених	533.751	444.318
Резервисања за јубиларне награде запослених	525.206	495.789
Резервисања за неискоришћени годишњи одмор	171.260	169.025
Резервисања за судске спорове	182.482	151.223
Укупно резервисања	1.412.699	1.260.355

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године
25. РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)**Кретања промена на резервисањима****У хиљадама динара**

	Резервисања за отпремнине запослених	Резервисања за јубиларне награде запослених	Резервисања за неискоришћене годишње одморе	Резервисања за судске спорове	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2016.	373.294	451.606	160.464	167.155	1.152.519
Нова резервисања (напомена 9, 11 и 29)	71.024	44.183	10.548	26.512	152.267
Искоришћена резервисања у току године	-	-	-	(28.432)	(28.432)
Укидање резервисања (напомена 7)	-	-	(1.987)	(14.012)	(15.999)
Стање на дан 31. децембар 2016.	444.318	495.789	169.025	151.223	1.260.355
Нова резервисања (напомена 9, 11 и 29)	89.433	29.417	2.235	70.262	191.347
Искоришћена резервисања у току године	-	-	-	(19.617)	(19.617)
Укидање резервисања (напомена 7)	-	-	-	(19.386)	(19.386)
Стање на дан 31. децембар 2017.	533.751	525.206	171.260	182.482	1.412.699

Отпремнине и јубиларне награде

Резервисања за отпремнине и јубиларне награде формирана су на бази извештаја овлашћеног актуара и исказане су у висини дисконтоване садашње вредности очекиваних будућих исплата.

Основне претпоставке на које се процена ослања укључују следеће:

- 1) Дисконтна стопа од 4,063% (стопа приноса на иностране дугорочне обвезнице коригована за стопу инфлације);
- 2) Очекивана годишња стопа раста зарада: 4,9%;
- 3) Стопа флукуације запослених: 0,34% за ЗИН и 1,01% за седиште и филијале Банке;
- 4) Стопа инвалидитета: просечна стопа 0,21% за ЗИН и 0,20% за седиште и филијале, на бази расположивих података о броју запослених који су отишли у инвалидску пензију у периоду од 2013. до 2017. године;
- 5) Таблице морталитета су најновије расположиве, односно публиковане од Републичког завода за статистику 2010-2012. Коришћене су одвојене вероватноће за женски и мушки пол.

На бази истих претпоставки, Банка је извршила резервисање по основу јубиларних награда које Банка исплаћује у складу са интерним актима након испуњења одређеног броја година стажа запослених.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

25. РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

Судски спорови

Дугорочна резервисања за судске спорове на дан 31. децембра 2017. године износу од 182.482 хиљаде динара (31. децембар 2016. године: 151.223 хиљаде динара) формирана су на основу процене исхода спорова од стране Дирекције за законодавно-правне послове у делу спорова из функције Банке, Дирекције за људске ресурсе и организациона питања у делу радних спорова и адвоката Банке. Формирани износ резервисања представља најбољу могућу процену руководства Банке у вези са очекиваним издацима по судским споровима, где је процењен негативан исход за Банку.

26. ТЕКУЋЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ

Банка порез на добит обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица Републике Србије и Правилника о садржају пореског биланса за недобитне организације – обвезнике пореза на добит правних лица. Коначна пореска основица, на коју се примењује прописана стопа пореза на добит правних лица од 15%, утврђује се Пореским билансом за недобитну организацију која примењује контни оквир за НБС, који предаје у року од 180 дана од дана истека периода за који се утврђује пореска обавеза. Уплата пореза на добит се врши најкасније до дана подношења пореске пријаве.

Износ опорезиве добити обрачунава се на основу прихода остварених на тржишту, односно прихода од продаје производа и услуга, за расходе у вези с приходима оствареним на тржишту и то: трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода, трошкова амортизације и осталих пословних расхода. Расходи настали у вези с приходима оствареним на тржишту, обрачунавају се и исказују сразмерно учешћу прихода остварених на тржишту у укупно оствареним приходима обвезника.

Порез на добит по коначном обрачуну за 2017. годину износи 454.479 хиљада динара (31. децембар 2016. године: 408.113 хиљаде динара).

Порески биланс Народне банке Србије

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Приходи остварени на тржишту		
- Приходи од продаје производа и услуга	6.673.765	6.196.245
Расходи настали у вези с приходима оствареним на тржишту		
- Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	736.146	593.458
- Трошкови амортизације	588.423	547.735
- Остали пословни расходи	2.319.334	2.334.298
Пореска основица	3.029.862	2.720.754
Стопа пореза на добит (ефективна пореска стопа)	15%	15%
Порез на добит	454.479	408.113

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

27. ГОТОВ НОВАЦ У ОПТИЦАЈУ

Готов новац у оптицају у износу од 163.944.539 хиљада динара (31. децембар 2016. године: 159.227.574 хиљада динара) представља обавезу Банке према трансакторима. Тај износ не обухвата оптицајни новац у трезорима пословних банака, приказан у оквиру Депозита и осталих обавеза према банкама и другим финансијским организацијама (напомена 22), као ни оптицајни новац код Управе за трезор, приказан у оквиру Депозита и осталих обавеза према држави и другим депонентима (напомена 23).

28. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Добављачи:		
- у земљи	189.328	218.386
- у иностранству	108.402	53.033
Примљени аванси:		
- у динарима	104.081	695.780
- у иностранској валути	338.630	451.797
Обавезе по основу зарада	184.218	192.317
Девизне обавезе према банкама у земљи на име замене ефективног страног новца	55.671	81.161
Обавезе по основу оставина	42.058	52.672
Остала пасивна временска разграничења	205.124	24.000
Обавезе по основу пореза и доприноса	63.207	140.661
Остале обавезе из пословања	3.464.665	756.686
Укупно остале обавезе	4.755.384	2.666.493

29. КАПИТАЛ

Структура капитала приказана је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Државни капитал	171.128.873	157.945.159
Резерве:		
- Посебне резерве	187.857.209	161.454.309
- Ревалоризационе резерве	15.665.734	15.533.489
- Резерве по основу финансијских средстава распоживих за продају	6.737.581	6.400.186
- Актуарски добици - резервисање за отпремнине	68.688	134.912
Нераспоређени (губитак)/добитак	(83.145.636)	49.190.126
Укупно капитал	298.312.449	390.658.181

Република Србија је власник целокупног капитала Банке.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

29. КАПИТАЛ (наставак)

Капитал Банке се састоји од основног капитала и резерви. У складу са Законом, минимални износ основног капитала је 10 милијарди динара. Основни капитал Банке на дан 31. децембра 2017. године износи 171.128.873 хиљада динара, док је 31. децембра 2016. године износио 157.945.159 хиљаду динара, што је изнад прописаног цензуса. Посебне резерве користе се за покриће евентуалног губитка. Губитак изнад нивоa минималног основног капитала покрива се из посебних резерви и основног капитала, а ако наведена средства нису довољна, из буџета Републике Србије или из хартија од вредности које у ту сврху, под тржишним условима, емитује Република Србија и преноси Банци. Ако Република Србија не покрије губитак Банке, исти се покрива из добити која се оствари у наредним годинама.

Расподела добити / покриће губитка

Према одредбама Закона, до достизања износа минималног основног капитала, целокупна добит Банке распоређује се у основни капитал. После достизања износа минималног основног капитала, целокупна добит Банке распоређује се у посебне резерве Банке, до достизања износа ових резерви од 20 милијарди динара.

После достизања минималног износа основног капитала и износа посебних резерви из претходног става, целокупна добит Банке се распоређује тако да се део добити проистекао из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви Банке распоређује у основни капитал (33,3%) и посебне резерве (66,7%), док се преостали део добити који није проистекао из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви Банке, распоређује у основни капитал (10%), посебне резерве (20%) и у буџет Републике Србије (70%).

У 2017. години Банка је остварила губитак у износу 83.145.636 хиљада динара, од чега губитак проистекао из курсних разлика износи 84.769.775 хиљада динара, а добит која није проистекла из курсних разлика износи 1.624.139 хиљада динара (2016. добит: 49.190.126 хиљаде динара, се састоји од добити која је проистекла из курсних разлика 35.465.803 хиљаде динара, добити која није проистекла из курсних разлика 13.719.303, што чини добит исказану у билансу успеха од 49.185.106 хиљада динара, док је добит проистекла из ревалоризационих резерви износила 5.020 хиљаде динара).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

29. КАПИТАЛ (наставак)

Расподела добити / покриће губитка (наставак)

У табели која следи, приказана је расподела добити за 2016. годину усаглашена са Одлуком о усвајању финансијских извештаја Народне банке Србије за 2016. годину, као и покриће губитка за 2017. годину усаглашено са Одлуком о усвајању финансијских извештаја Народне банке Србије за 2017. годину, која ће бити предмет усвајања од стране Савета гувернера Народне банке Србије:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
(Губитак)/добит проистекли из курсних разлика и ефеката валутне клаузуле	(84.769.775)	35.465.803
Добит проистекла из ревалоризационих резерви	-	5.020
1. Укупно (губитак)/добит проистекли из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви	(84.769.775)	35.470.823
2. Добит која није проистекла из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви	1.624.139	13.719.303
(Губитак)/добит (1+2)	(83.145.636)	49.190.126
Расподела добити проистекле из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви (1)		
1.1) повећање основног капитала 33,3%	-	11.811.784
1.2) повећање посебних резерви 66,7%	-	23.659.039
		35.470.823
Расподела добити која није проистекла из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви (2)		
2.1) пренос буџету 70%	-	9.603.512
2.2) повећање основног капитала 10%	-	1.371.930
2.3) повећање посебних резерви 20%	-	2.743.861
		13.719.303
Укупно повећање основног капитала (1.1+2.2)	-	13.183.714
Укупно (смањење)/повећање посебних резерви (1.2+2.3)	(83.145.636)	26.402.900
Пренос буџету (2.1)	-	9.603.512
(Губитак)/добит	(83.145.636)	49.190.126

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

30. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
а) Послови у име и за рачун трећих лица:		
- у динарима	1.434.682	1.492.395
- у страној валути	1.655.225.423	1.916.105.226
	1.656.660.105	1.917.597.621
б) Гаранције, јемства, имовина за обезбеђење обавеза и преузете неопозиве обавезе:		
Дате гаранције у динарима	-	57.465
Дате гаранције у страној валути	-	7.423
Примљена јемства у динарима	286.851	295.845
Примљена јемства у страној валути	947.619	558.302
ХоВ и друга средства примљена у залог	6.300.002	5.518.902
Остале преузете неопозиве обавезе у страној валути	41.663.698	16.730.047
	49.198.170	23.167.984
в) Своп трансакције		
Своп куповина/продаја девиза	14.558.535	8.946.681
г) Друге ванбилансне ставке	517.304.198	1.018.791.957
д) Оптицајни и ваноптицајни новац:		
Готов новац у оптицају	200.620.373	194.386.437
Залихе новчаница	197.060.081	236.446.878
Залихе кованог новца	259.377	457.431
Остало	192	189
	397.940.023	431.290.935
Укупне ванбилансне ставке	2.635.661.031	3.399.795.178

Ванбилансне ставке не носе кредитни ризик за Банку већ у потпуности представљају неризичне ставке.

а) Послови у име и за рачун трећих лица у страној валути у укупном износу од 1.655.225.423 хиљаде динара (31. децембар 2016. године: 1.916.105.226 хиљада динара) највећим делом се односе на послове у име и за рачун Републике Србије по основу регулисања јавног дуга Републике Србије, старе девизне штедње и зајма за привредни развој у укупном износу од 1.608.552.111 хиљада динара (31. децембар 2016. године: 1.849.544.651 хиљаду динара). У овим пословима Банка се јавља као агент.

б) Од укупног износа Гаранција, јемства, имовине за обезбеђење обавеза и преузетих неопозивих обавеза, 6.300.002 хиљаде динара (31. децембар 2016. године: 5.518.902 хиљаде динара) се односи на хартије од вредности примљене у залог по основу кредита одобрених банкама. Од укупног износа осталих преузетих неопозивих обавеза у страној валути, део од 5.331.272 хиљаде динара (31. децембар 2016. године: 7.408.338 хиљада динара) чине тикети о спот продаји (куповини) девиза на састанку међубанкарског девизног тржишта, део од 41.949 хиљада динара (31. децембар 2016. године: 12.898 хиљада динара) односи се на послове позиционе арбитраже, а део од 36.290.477 хиљада динара (31. децембар 2016. године: 9.308.811 хиљаду динара) односи се на послове акредитива.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

30. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ (наставак)

- в) Своп трансакције исказане у укупном износу од 14.558.535 хиљада динара (31. децембар 2016. године: 8.946.681 хиљаду динара), односе се на своп продају девиза и то спот део 1.184.727 хиљада динара и термински део 6.093.562 хиљаде динара (31. децембар 2016. године: термински део 4.472.529 хиљада динара) и своп куповину девиза и то спот део 1.184.727 хиљада динара и термински део 6.095.519 хиљада динара (31. децембар 2016. године: термински део 4.474.152 хиљаде динара), и исте су исказане по спот, односно терминском курсу по коме Банка треба да откупи, односно прода девизе.
- г) Од укупног износа друге ванбилансне евиденције 500.000.000 хиљада динара (31. децембар 2016. године: 1.000.000.000 хиљада динара) односи се на благајничке записе намењене репо продаји (укључујући већ продате благајничке записе).
- д) Од укупног износа оптицајног и ваноптицајног новца 200.620.373 хиљаде динара (31. децембар 2016. године: 194.386.437 хиљада динара) односи се на готов новац у оптицају, који представља средства плаћена жиралним новцем трансактора. Залихе новчаница у износу од 197.060.081 хиљаду динара (31. децембар 2016. године: 236.446.878 хиљада динара) и залихе кованог новца у износу 259.377 хиљада динара (31. децембар 2016. године: 457.431 хиљаду динара) односе се на новац који није покривен жиралним новцем трансактора и који се налази у трезору Банке.

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Основни финансијски ризици којима се Банка излаже у свакодневном пословању су:

- кредитни ризик,
- ризик ликвидности,
- ризик од промене каматних стопа и
- девизни ризик.

С обзиром да Банка за основни циљ има одржавање стабилности цена и очување финансијске стабилности у Републици Србији, њен оквир за управљање финансијским ризицима се разликује у односу на друге, комерцијалне финансијске институције. Већина финансијских ризика Банке настаје по основу управљања девизним резервама и по основу операција на финансијском тржишту.

Управљање девизним резервама се врши на бази Стратешких смерница за управљање девизним резервама Банке које утврђује Извршни одбор. Смерницама се дефинишу критеријуми за пласирање девизних резерви, циљеви коришћења девизних резерви, глобални оквири за пласмане и друго. На основу ових смерница, Инвестициони комитет Банке, припрема предлог Тактичких смерница за управљање девизним резервама и доставља их на усвајање Извршном одбору. Спровођење Тактичких смерница за управљање девизним резервама врши се од стране Одељења за управљање девизним резервама у оквиру Сектора за девизне послове Банке. У оквиру истог сектора послује и Одељење за управљање ризицима и контролу ризика које је задужено за стварање и одржавање оквира за управљање финансијским ризицима Банке. Ово одељење на дневном нивоу прати ризике, а на месечном нивоу извештава Извршни одбор са анализом ризика.

Као и у случају већине других централних банака, сама природа пословања Банке и њене функције излажу је и низу оперативних и репутационих ризика.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик

Основна изложеност Банке кредитном ризику настаје пре свега по основу управљања девизним резервама. При пласирању девизних резерви, Банка се руководи начелима ликвидности и сигурности. Банка настоји да инвестирањем девизних резерви оствари што је могуће већи принос по основу улагања, али да при том не доведе у питање ликвидност и сигурност.

Анализа и мерење кредитног ризика портфолија Банке врши се у складу са опште прихваћеним методама, укључујући захтеве за минималним кредитним рејтингом.

Хартије од вредности у које се улаже морају имати минимални кредитни рејтинг од Aa3 за државне и Aa2 за обвезнице јавног сектора и обвезнице покривене средствима обезбеђења према агенцији *Moody's Investor Service*, односно рејтинг од AA- за државне и AA за обвезнице јавног сектора и обвезнице покривене средствима обезбеђења према агенцији *Standard&Poor's*.

Банке код којих Банка пласира депозите, уколико нису покривени колатералом, морају имати минимални композитни кредитни рејтинг од AA-. За сваку банку одређује се индивидуални кредитни лимит, на основу кредитног рејтинга банке, искуства у раду с тим банкама, као и на основу анализе података о пословању банака. Индивидуални кредитни лимити одређују се у Листи издавалаца хартија од вредности и банака код којих је дозвољено пласирати средства девизних резерви Банке, коју усваја Извршни одбор.

Банке код којих Банка пласира депозите који су покривени средствима обезбеђења (репо депозити), морају имати:

- минимални дугорочни кредитни рејтинг од A3 према агенцији *Moody's Investor Service*, односно рејтинг од A- према агенцији *Standard & Poor's*;
- колатерал одговарајућег квалитета, односно мора се састојати од хартија које су обухваћене глобалним оквиром Банке за улагање.

Пласмани код централних банака и међународних финансијских институција нису ограничени.

Изузетак од претходних ставова чине средства на редовним текућим рачунима Банке код банака које немају наведени рејтинг, а користе се за потребе обављања платног промета са иностранством.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Финансијски инструменти (средства и обавезе)

Табела која следи приказује нето изложеност Банке по основу финансијских средстава и обавеза на дан 31. децембра 2017. и 2016. године:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Финансијска средства		
Готовина и текући рачуни код банака	210.176.735	202.213.819
Депозити	163.274.147	206.577.008
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	727.503.422	775.159.641
Финансијска средства расположива за продају	9.931.739	10.735.222
Финансијска средства која се држе до доспећа	3.026.769	2.877.822
Кредити и пласмани	1.145.859	1.261.628
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	100.376.672	112.213.380
Остала средства	373.758	402.605
	1.215.809.101	1.311.441.125
Финансијске обавезе		
Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	35.365	5.433
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	484.110.032	496.283.036
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	268.456.537	256.832.461
Обавезе према ММФ-у	100.427.584	112.035.453
Готов новац у оптицају	163.944.539	159.227.574
Остале обавезе	4.107.549	1.494.916
	1.021.081.606	1.025.878.873

Максимална изложеност кредитном ризику

Табела која следи приказује максималну могућу изложеност Банке кредитном ризику, нето:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Финансијска средства		
Готовина и текући рачуни код банака	81.842.252	96.911.161
Депозити	163.274.147	206.577.008
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	727.503.422	775.159.641
Финансијска средства која се држе до доспећа	3.026.769	2.877.822
Кредити и пласмани	1.145.859	1.261.628
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	7.949.426	9.103.006
Остала средства	373.758	402.605
	985.115.633	1.092.292.871

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Максимална изложеност кредитном ризику (наставак)

Табела која следи приказује структуру обезвређења имовине изложене кредитном ризику:

	У хиљадама динара					
	Нема кашњења и нису обезвређена	Доспела средства која нису обезвређена	Обезвређена средства	Укупно бруто	Укупна исправка за обезвређена средства	Укупно нето
Готовина и текући рачуни код банака	81.842.252	-	840.057	82.682.309	(840.057)	81.842.252
Депозити	163.274.147	-	2.657.875	165.932.022	(2.657.875)	163.274.147
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	727.503.422	-	-	727.503.422	-	727.503.422
Финансијска средства која се држе до доспећа	3.026.769	-	664.205	3.690.974	(664.205)	3.026.769
Кредити и пласмани	1.145.859	-	1.532.394	2.678.253	(1.532.394)	1.145.859
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	7.949.426	-	-	7.949.426	-	7.949.426
Остала средства	357.878	15.880	3.360.610	3.734.368	(3.360.610)	373.758
31. децембар 2017. године	985.099.753	15.880	9.055.141	994.170.774	(9.055.141)	985.115.633
Готовина и текући рачуни код банака	96.911.161	-	976.647	97.887.808	(976.647)	96.911.161
Депозити	206.577.008	-	3.141.093	209.718.101	(3.141.093)	206.577.008
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	775.159.641	-	-	775.159.641	-	775.159.641
Финансијска средства која се држе до доспећа	2.877.822	-	664.205	3.542.027	(664.205)	2.877.822
Кредити и пласмани	1.261.628	-	1.538.797	2.800.425	(1.538.797)	1.261.628
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	9.103.006	-	-	9.103.006	-	9.103.006
Остала средства	341.781	60.824	3.780.215	4.182.820	(3.780.215)	402.605
31. децембар 2016. године	1.092.232.047	60.824	10.100.957	1.102.393.828	(10.100.957)	1.092.292.871

Остала средства која не подлежу кредитном ризику обухватају залихе, дате авансе и разграничене накнаде и трошкове у укупном износу на дан 31. децембар 2017. године од 4.572.119 хиљаде динара (31. децембар 2016. године: 3.569.115 хиљаде динара).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Максимална изложеност кредитном ризику (наставак)

Структура доспелих средстава која нису обезвређена са стањем на дан 31. децембра 2017. и 2016. године, била је следећа:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Од 0 до 14 дана	6.722	55.484
Од 15 до 29 дана	2.636	3.580
Од 30 до 45 дана	6.522	1.760
Укупно	15.880	60.824

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Концентрација кредитног ризика финансијских средстава

а) Концентрација по регионима

У хиљадама динара	Србија	Европска Унија	Америка и Канада	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Готовина и текући рачуни код банака	8.613.453	72.953.043	99.577	176.179	81.842.252
Депозити	18.908	43.904.785	19.287.876	100.062.578	163.274.147
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	37.172	473.614.010	217.742.925	36.109.315	727.503.422
Финансијска средства која се држе до доспећа	3.026.769	-	-	-	3.026.769
Кредити и пласмани	1.145.859	-	-	-	1.145.859
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	-	-	7.949.426	-	7.949.426
Остала средства	372.862	782	6	108	373.758
Укупно 31. децембар 2017. Године	13.215.023	590.472.620	245.079.810	136.348.180	985.115.633
Укупно 31. децембар 2016. Године	19.217.237	692.082.834	276.330.844	104.661.956	1.092.292.871

б) Концентрација по делатностима

	Банке	Јавни сектор (држава и јавна предузећа)	Остале финансијске организације	Сектор других предузећа	Физичка лица	Укупно
Финансијска средства						
Готовина и текући рачуни код банака	81.842.252	-	-	-	-	81.842.252
Депозити	163.274.147	-	-	-	-	163.274.147
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	164.947.738	-	2.628.182	559.927.502	-	727.503.422
Финансијска средства која се држе до доспећа	-	3.026.769	-	-	-	3.026.769
Кредити и пласмани	506.411	-	-	-	639.448	1.145.859
Чланска квота у ММФу и средства у специјалним правима вучења	-	-	7.949.426	-	-	7.949.426
Остала средства	152.334	114.967	856	2.591	103.010	373.758
Укупно 31. децембар 2017. године	410.722.882	3.141.736	10.578.464	559.930.093	742.458	985.115.633
Укупно 31. децембар 2016. године	507.911.060	3.052.076	11.058.760	569.495.063	775.912	1.092.292.871

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Концентрација кредитног ризика финансијских средстава (наставак)

в) Концентрација по кредитном рејтингу

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Купонске обвезнице:		
AAA	498.544.563	407.467.647
AA+	31.981.883	217.673.830
AA	112.466.621	104.934.864
AA-	17.886.468	15.858.272
A+	40.897.585	-
Укупно	701.777.120	745.934.613
Дисконтне хартије од вредности:		
AAA	17.796.240	-
AA+	7.892.890	29.217.982
Укупно	25.689.130	29.217.982
Орочени депозити:		
Без рејтинга (без ризика)*	2.903.449	7.486.163
AAA	98.606.217	108.437.327
AA+	-	17.242.316
AA	50.842.725	41.934.437
AA-	10.902.848	31.457.025
Укупно	163.255.239	206.557.268
Остала финансијска средства изложена кредитном ризику**	94.394.144	110.583.008
Укупно	985.115.633	1.092.292.871

* Депозити код Банке за међународна поравнања, Базел нису предмет одређивања кредитног рејтинга и третирају се као пласмани без ризика.

** Средства која нису предмет улагања Банке у складу са смерницама за управљање девизним резервама и интерним инструкцијама:

- средства на текућим рачунима код страних банака у износу од 73.228.799 хиљада динара (2016: 82.239.572 хиљада динара) користе се за обављање платног промета с иностранством. Од тога се 11.000 хиљада динара налази код међународних финансијских институција (без рејтинга), 20.670.367 хиљада динара код банака с рејтингом AAA, а 52.341.720 хиљада динара код банака с рејтингом AA+. Преостали износ од 56.041 хиљада динара налази се код банака с рејтингом AA, AA-, A+ и A. Износ од 149.671 хиљада динара налази се код банака с рејтингом BBB+ и BB+.

- средства у специјалним правима вучења, износ од 7.949.426 хиљада динара (2016: 9.103.006 хиљада динара) односи се на редовне диспонибилне рачуне код ММФ-а (без рејтинга).

- средства на текућим рачунима код домаћих банака и НБС у износу од 8.613.453 хиљаде динара (2016: 14.671.588 хиљада динара), без рејтинга.

- средства која се држе до доспећа у износу од 3.026.769 хиљада динара (2016: 2.877.822 хиљаде динара) односи се на државне обвезнице Републике Србије. Кредитни рејтинг државе издаваоца је ББ/стабилни изгледи.

- остала средства без рејтинга, у износу од 1.575.697 хиљада динара (1.691.020 хиљаде динара).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик ликвидности

Ризик ликвидности обухвата како ризик немогућности да се средства Банке финансирају изворима подједнаке рочности и каматне стопе, тако и ризик немогућности наплате средстава по одговарајућој цени и у одређеном времену.

Свакодневне активности Банке усмерене су на обезбеђење потребне ликвидности, односно измирење свих обавеза у року доспећа. Банка процењује ризик ликвидности тако што идентификује и контролише промене у изворима финансирања који су потребни да би се достигли пословни циљеви утврђени у стратегији Банке. Поред тога, као део стратегије управљања ризиком ликвидности, Банка поседује портфолио ликвидне aktive, као што су средства на рачунима код иностраних банака и обвезнице које су емитовале најразвијеније земље, међународне финансијске институције, федералне јединице најразвијенијих земаља и финансијске институције с подршком тих држава, као и обвезнице издате на основу првокласног средства обезбеђења, а у складу са смерницама за управљање девизним резервама.

Табела која следи представља анализу рокова доспећа финансијских средстава и обавеза Банке на основу уговорених услова плаћања или претпостављене ликвидности. Рокови доспећа финансијских средстава и обавеза одређени су на основу преосталог периода на дан биланса стања у односу на утврђени рок доспећа.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

	У хиљадама динара						
	До једног месеца	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Без рока	Укупно
Готовина и текући рачуни код банака	210.176.735	-	-	-	-	-	210.176.735
Депозити	75.557.374	42.797.011	43.776.528	-	18.908	1.124.326	163.274.147
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	8.008.331	43.579.267	218.318.981	457.559.671	-	37.172	727.503.422
Финансијска средства расположива за продају	-	-	-	-	-	9.931.739	9.931.739
Финансијска средства која се држе до доспећа	-	2.596.632	430.137	-	-	-	3.026.769
Кредити и пласмани	10.543	-	63	4.210	631.434	499.609	1.145.859
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	7.949.426	-	-	-	-	92.427.246	100.376.672
Остала средства	305.113	-	-	-	-	68.645	373.758
	<u>302.007.522</u>	<u>88.972.910</u>	<u>262.525.709</u>	<u>457.563.881</u>	<u>650.342</u>	<u>104.088.737</u>	<u>1.215.809.101</u>
Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	-	-	-	-	-	35.365	35.365
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	289.388.113	-	-	3.274.708	-	191.447.211	484.110.032
Депозити и друге обавезе према држави и другим депонентима	191.910.905	-	25.240.170	-	-	51.305.462	268.456.537
Обавезе према ММФ-у	-	-	-	-	-	100.427.584	100.427.584
Готов новац у оптицају	-	-	-	-	-	163.944.539	163.944.539
Остале обавезе	3.762.474	-	-	-	-	345.075	4.107.549
	<u>485.061.492</u>	<u>-</u>	<u>25.240.170</u>	<u>3.274.708</u>	<u>-</u>	<u>507.505.236</u>	<u>1.021.081.606</u>
Рочна неусклађеност на дан 31. децембра 2017. године	<u>(183.053.970)</u>	<u>88.972.910</u>	<u>237.285.539</u>	<u>454.289.173</u>	<u>650.342</u>	<u>(403.416.499)</u>	<u>194.727.495</u>
Кумулативна неусклађеност на дан 31. децембар 2017. године	<u>(183.053.970)</u>	<u>(94.081.060)</u>	<u>143.204.479</u>	<u>597.493.652</u>	<u>598.143.994</u>	<u>194.727.495</u>	<u>-</u>
Рочна неусклађеност на дан 31. децембра 2016. године	<u>(258.877.607)</u>	<u>143.407.163</u>	<u>199.659.662</u>	<u>514.574.546</u>	<u>3.197.633</u>	<u>(316.399.146)</u>	<u>285.562.251</u>
Кумулативна неусклађеност на дан 31. децембар 2016. године	<u>(258.877.607)</u>	<u>(115.470.444)</u>	<u>84.189.218</u>	<u>598.763.764</u>	<u>601.961.397</u>	<u>285.562.251</u>	<u>-</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Структура доспећа средстава и обавеза на дан 31. децембра 2017. године указује на постојање рочне неусклађености средстава и обавеза преосталог периода доспећа до 1 месеца и од 1 до 3 месеца, пре свега због значајног учешћа трансакционих депозита у динарима преосталог периода доспећа до 1 месеца. Ове обавезе у укупном износу од 485.061.492 хиљада динара односе се на обавезну резерву банака у динарима у износу од 190.114.201 хиљада динара, трансакционе депозите Министарства финансија и Управе за трезор у износу од 162.026.948 хиљада динара, новац у трезорима банака и Управи за трезор у износу од 36.675.834, обавезе по основу репо-трансакција у износу од 45.100.000 хиљада динара, централни депозити у динарима у износу од 8.613.453 хиљаде динара, вишкови ликвидних средстава у износу од 6.408.368 хиљада динара, остали трансакциони депозити у динарима у износу од 1.826.023 хиљада динара односно у инострану валути 3.848.993 хиљада динара, остале обавезе у износу од 3.762.474 хиљаде динара и остало у износу од 308.612 хиљада динара.

Негативни гап ликвидности произилази из специфичности Банке као централне банке, њене улоге као главне монетарне установе и регулатора банкарског система, као и њене функције да самостално и независно утврђује и спроводи монетарну и девизну политику. Токови динарске ликвидности у банкарском сектору зависе од спровођења монетарне политике Банке и активности државе и у том смислу се ове обавезе, са аспекта Банке, не могу посматрати као краткорочне обавезе у класичном смислу, већ као специфичне обавезе чији се износи и рокови доспећа усклађују с циљевима и мерама монетарне политике.

Рочност већине обавеза Банке зависи од природе инструмената монетарне политике. Промене у вези са обавезном резервом, репо-трансакцијама и депоновањем вишкова ликвидних средстава банака у динарима, као и депозита државе у динарима, не представљају по аутоматизму смањену или повећану ликвидну обавезу Банке, већ најчешће промену у структури обавеза Банке, имајући у виду последично преливање средстава између банака, између банака и државе, као и промену појединих врста потраживања банака од Банке, и следствено томе обавеза Банке (смањење пласмана путем репо-операција доводи до повећања стања на жиро-рачунима банака и/или рачунима депозитних вишкова, али укупне билансне обавезе Банке могу остати на истом нивоу).

С друге стране, девизне обавезе Банке, укључујући и потенцијалне девизне обавезе по основу интервенција на девизном тржишту, обезбеђене су високо ликвидним девизним средствима којима управља Банка у складу са Стратешким смерницама за управљање девизним резервама Банке.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности

Упоредни преглед књиговодствених вредности (након корекција за обезвређење) и фер вредности свих позиција финансијске имовине и обавеза Банке на дан 31. децембра 2017. и 2016. године:

	Књиговодствена вредност		У хиљадама динара Фер вредност	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Финансијска средства				
Готовина и текући рачуни код Банака	210.176.735	202.213.819	210.176.735	202.213.819
Депозити	163.274.147	206.577.008	163.274.147	206.577.008
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	727.503.422	775.159.641	727.503.422	775.159.641
Финансијска средства расположива за продају	9.931.739	10.735.222	9.931.739	10.735.222
Финансијска средства која се држе до доспећа	3.026.769	2.877.822	3.026.769	2.877.822
Кредити и пласмани	1.145.859	1.261.628	1.145.859	1.261.628
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	100.376.672	112.213.380	100.376.672	112.213.380
Остала средства	373.758	402.605	373.758	402.605
Укупно	1.215.809.101	1.311.441.125	1.215.809.101	1.311.441.125
Финансијске обавезе				
Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	35.365	5.433	35.365	5.433
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	484.110.032	496.283.036	484.110.032	496.283.036
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	268.456.537	256.832.461	268.456.537	256.832.461
Обавезе према ММФ-у	100.427.584	112.035.453	100.427.584	112.035.453
Готов новац у оптицају	163.944.539	159.227.574	163.944.539	159.227.574
Остале обавезе	4.107.549	1.494.916	4.107.549	1.494.916
Укупно	1.021.081.606	1.025.878.873	1.021.081.606	1.025.878.873

Хијерархија фер вредности

Банка мери фер вредност финансијске имовине користећи следећу хијерархију у погледу квалитета улазних података који се користе при вредновању:

- Ниво 1: Званичне тржишне цене на активном тржишту за идентичне инструменте,
- Ниво 2: Улазни подаци нису тржишне цене за идентичне инструменте, али су информације доступне и уочљиве било директно (на пример цене) или индиректно (на пример изведено из цене). Ова категорија обухвата инструменте који се мере путем званичних тржишних цена на активном тржишту за сличне инструменте, званичних тржишних цена за исте или сличне инструменте на тржишту које се сматра мање активним или других техника процене у којима су сви значајнији улази директно или индиректно доступни на тржишту.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности (наставак)

- Ниво 3: Улазни подаци нису доступни и уочљиви. Ова категорија обухвата све инструменте чија се процена врши на бази улаза који нису доступни и уочљиви и као такви имају значајан ефекат на процену вредности инструмента. Ова категорија обухвата инструменте који се вреднују на основу званичне цене за сличне инструменте, где су значајне корекције или претпоставке потребне да би одразиле разлике између инструмената.

Хијерархија фер вредности финансијских средстава и обавеза који се воде по фер вредности

Фер вредност финансијских средстава и обавеза које се воде по фер вредности, по нивоима хијерархије у складу с МСФИ 13, може бити приказана како следи:

На дан 31. децембра 2017. године	Ниво 1	Ниво 2	У хиљадама динара	
Финансијска средства			Ниво 3	Укупно
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	727.503.422	-	-	727.503.422
Финансијска средства расположива за продају	-	-	9.931.739	9.931.739
Укупно:	727.503.422	-	9.931.739	737.435.161
Финансијске обавезе				
Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	35.365	-	-	35.365
Укупно:	35.365	-	-	35.365
На дан 31. децембра 2016. године	Ниво 1	Ниво 2	У хиљадама динара	
Финансијска средства			Ниво 3	Укупно
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	775.159.641	-	-	775.159.641
Финансијска средства расположива за продају	-	-	10.735.222	10.735.222
Укупно:	775.159.641	-	10.735.222	785.894.863
Финансијске обавезе				
Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	5.433	-	-	5.433
Укупно:	5.433	-	-	5.433

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности финансијских средстава и обавеза који се воде по фер вредности (наставак)

а) Финансијска средства и обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању

Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању, у износу 727.466.250 хиљада динара на дан 31. децембра 2017. године (775.152.595 хиљада динара на дан 31. децембра 2016. године), распоређена у ниво 1 хијерархије фер вредности, односе се на обвезнице које су емитовале најразвијеније државе, квалитетне финансијске институције с њиховом подршком и међународне финансијске институције и вреднује се по фер вредности на бази објављених цена на финансијским тржиштима, док се износ од 37.172 хиљаде динара (7.046 хиљада динара на дан 31. децембар 2016. године), односи на позитивну фер вредност деривата, која се исказује као средство.

Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању у износу 35.365 хиљада динара (5.433 хиљаде динара на дан 31. децембра 2016. године), односе се на негативну фер вредност деривата и исказују се као обавеза.

б) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају у вредности 9.931.739 хиљада динара на дан 31. децембра 2017. године (10.735.222 хиљаде динара на дан 31. децембра 2016. године), распоређена су у ниво 3 хијерархије фер вредности.

Од тога, највећи део, у износу 9.931.186 хиљада динара на дан 31. децембра 2017. године (10.734.678 хиљада динара на дан 31. децембра 2016. године), се односи на учешће у капиталу у Банци за међународна поравнања Базел (у даљем тексту: БИС Базел), где Банка поседује 2.920 акција. Банка ове акције води по фер вредности, на бази нето садашње вредности БИС Базел акција, дисконтоване за 30%, а у складу с обавештењем БИС Базел достављеног Банци 2009. године.

Овај метод обрачуна фер вредности утврђен је на бази одлуке Међународног суда у Хагу, која се односи на откуп акција БИС Базел 2001. године и на утврђивање вредности акције БИС Базел на бази његове нето имовине умањене за 30% као основе за евидентирање свих наредних трансакција у вези акција, што је као устаљена пракса централних банака додатно потврђено обавештењем БИС Базел достављеног Банци јула 2017. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности финансијских средстава и обавеза које се не воде по фер вредности

Процењена фер вредност финансијских средстава и обавеза које се не воде по фер вредности, по нивоима хијерархије у складу с МСФИ 13, приказана је у следећој табели:

На дан 31. децембра 2017. године				У хиљадама динара	
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Фер вредност укупно	Књиговодствен а вредност
Финансијска средства					
Готовина и текући рачуни					
код банака	-	210.176.735	-	210.176.735	210.176.735
Депозити	-	-	163.274.147	163.274.147	163.274.147
Финансијска средства која се држе до доспећа	-	3.026.769	-	3.026.769	3.026.769
Кредити и пласмани	-	-	1.145.859	1.145.859	1.145.859
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	-	7.949.426	92.427.246	100.376.672	100.376.672
Остала средства	-	-	373.758	373.758	373.758
Укупно	-	221.152.930	257.221.010	478.373.940	478.373.940
Финансијске обавезе					
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	-	-	484.110.032	484.110.032	484.110.032
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	-	-	268.456.537	268.456.537	268.456.537
Обавезе према ММФ-у	-	-	100.427.584	100.427.584	100.427.584
Готов новац у оптицају	-	-	163.944.539	163.944.539	163.944.539
Остале обавезе	-	-	4.107.549	4.107.549	4.107.549
Укупно:	-	-	1.021.046.241	1.021.046.241	1.021.046.241

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности финансијских средстава и обавеза који се не воде по фер вредности (наставак)

На дан 31. децембра 2016. године	У хиљадама динара				
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Фер вредност укупно	Књиговодствена вредност
Финансијска средства					
Готовина и текући рачуни					
код банака	-	202.213.819	-	202.213.819	202.213.819
Депозити	-	-	206.577.008	206.577.008	206.577.008
Финансијска средства која се држе до доспећа	-	2.877.822	-	2.877.822	2.877.822
Кредити и пласмани	-	-	1.261.628	1.261.628	1.261.628
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	-	9.103.006	103.110.374	112.213.380	112.213.380
Остала средства	-	-	402.605	402.605	402.605
Укупно	-	214.194.647	311.351.615	525.546.262	525.546.262
Финансијске обавезе					
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	-	-	496.283.036	496.283.036	496.283.036
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	-	-	256.832.461	256.832.461	256.832.461
Обавезе према ММФ-у	-	-	112.035.453	112.035.453	112.035.453
Готов новац у оптицају	-	-	159.227.574	159.227.574	159.227.574
Остале обавезе	-	-	1.494.916	1.494.916	1.494.916
Укупно:	-	-	1.025.873.440	1.025.873.440	1.025.873.440

За финансијска средства и обавезе који се не воде по фер вредности, фер вредност је размотрена само у сврху обелодањивања података о процењеној фер вредности ових инструмената. Руководство Банке сматра да нема материјално значајних разлика између књиговодствене и фер вредности појединих позиција финансијских средстава и обавеза узимајући у обзир специфичан положај Банке као централне банке.

У наставку су приказане главне методе и претпоставке које су биле коришћене у процени фер вредности финансијских инструмената приказаних у табели:

- књиговодствена вредност представља разумну процену фер вредности следећих финансијских средстава и обавеза које су претежно краткорочне (до годину дана од дана 31. децембра 2017. године):
 - Готовина и текући рачуни код банака, у износу 210.176.735 хиљада динара
 - Депозити код банака, у износу 162.130.913 хиљаде динара
 - Финансијска средства која се држе до доспећа, у износу 3.026.769 хиљада динара
 - Кредити и пласмани, у износу 10.606 хиљада динара
 - Средства код ММФ-у, у износу 7.949.426 хиљада динара
 - Остала средства, у износу 305.113 хиљаде динара
 - Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама, у износу 289.388.113 хиљаде динара

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности (наставак)

- Обавезе према држави и другим депонентима, у износу од 217.151.075 хиљада динара
 - Остале обавезе, у износу од 3.762.474 хиљаде динара
- процењена фер вредност следећих финансијских средстава и обавеза које су претежно дугорочног карактера (више од годину дана од дана 31. децембра 2017. године):
- Дугорочне депозите код банака у износу од 1.143.234 хиљада динара, чине *call* депозити у износу од 1.124.326 хиљада динара и наменски депозити за стамбене потребе, а који немају прецизиран рок доспећа
 - Кредити и пласмани, у износу од 1.135.253 хиљаде динара, делом (635.644 хиљаде динара) их чине кредити и пласмани чији се износи редовно ревалоризују применом стопе раста цена на мало у РС а највише до висине стопе раста просечне нето зараде у привреди РС, као и усклађивањем с кретањем просечне уговорене цене градње квадратног метра или променом курса динара у односу на евро, а делом (499.609 хиљада динара) износ кредита који је у потпуности обезбеђен депозитом
 - Чланска квота у ММФ-у у износу 92.427.246 хиљада динара, средства која немају рок доспећа
 - Остала средства, у износу 68.645 хиљада динара
 - Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама, у износу 194.721.919 хиљада динара, а које у највећој мери (98%) чине обавезе без рока доспећа
 - Обавезе према држави и другим депонентима, у износу од 51.305.462 хиљаде динара чине обавезе без рока доспећа
 - Обавезе према ММФ-у, у износу од 100.427.584 хиљаде динара, обавезе које немају рок доспећа
 - Готов новац у оптицају, у износу 163.944.539 хиљада динара, обавезе које немају рок доспећа
 - Остале обавезе, у износу 345.075 хиљада динара,

Према мишљењу руководства Банке фер вредност не одступа значајно од књиговодствене вредности тих финансијских средстава и обавеза исказаних у финансијским извештајима Банке, имајући у виду да се иста односе на финансијска средства и финансијске обавезе које проистичу из обављања функција Банке као централне банке и чији износи и рокови доспећа првенствено зависе од циљева и мера монетарне политике, односно на дан 31. децембар 2017. године 99,31% износа средстава која су претежно дугорочног карактера је без рока доспећа (31. децембар 2016 године: 99,20%), и 99,36% обавеза које су претежно дугорочног карактера је без рока доспећа (31. децембар 2016 године: 98,45%). Хијерархија фер вредности (одмеравања фер вредности) финансијских средстава и обавеза претежно дугорочног карактера које се не воде по фер вредности је ниво 3 у хијерархији фер вредности.

Током 2017. и 2016. године није било преноса између нивоа хијерархије фер вредности финансијских средстава и обавеза који се не воде по фер вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик од промена каматних стопа

Ризик од промене каматних стопа обухвата ризик од промене каматних стопа који би могао проузроковати да каматносна актива и пасива доспеју или се поново уговарају у различито време и у различитом обиму. Банка управља каматним ризиком тако што:

- утврђује каматне стопе, прати их и прилагођава ради остварења циљева усвојене монетарне политике (обавезна резерва у динарима и страној валути, репо послови);
- држи депозите државе и државних институција, држи средства на текућим рачунима и ороченим депозитима код иностраних банака и ангажује средства у купонске хартије од вредности, односно обвезнице које су емитовале најразвијеније државе, квалитетне финансијске институције с њиховом подршком и међународне финансијске институције, као и дисконтне хартије од вредности, које се односе на благајничке записе емитоване од стране најразвијенијих држава.

Промена каматних стопа за 100 базних поена искључујући ефекат промене каматних стопа на финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха, на дан биланса стања би повећала (смањила) капитал и нето резултат Банке у износима који су приказани у табели испод. Ова анализа претпоставља да све остале варијабле, посебно девизни курсеви, остају непромењене. Анализа је урађена на исти начин за 2016. годину.

У хиљадама динара 31. децембар 2017.				
	Капитал		Нето резултат	
	100 бп повећање	100 бп смањење	100 бп повећање	100 бп смањење
Финансијска средства				
Готовина и текући рачуни код банака	731.318	(731.318)	731.318	(731.318)
Депозити	1.632.741	(1.632.741)	1.632.741	(1.632.741)
Кредити и пласмани	6.357	(6.357)	6.357	(6.357)
Финансијска средства која се држе до доспећа	28.496	(28.496)	28.496	(28.496)
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	79.494	(79.494)	79.494	(79.494)
	<u>2.478.406</u>	<u>(2.478.406)</u>	<u>2.478.406</u>	<u>(2.478.406)</u>
Финансијске обавезе				
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	(2.487.971)	2.487.971	(2.487.971)	2.487.971
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	(294.579)	294.579	(294.579)	294.579
Обавезе према Међународном монетарном фонду	(87.548)	87.548	(87.548)	87.548
	<u>(2.870.098)</u>	<u>2.870.098</u>	<u>(2.870.098)</u>	<u>2.870.098</u>
Нето ефекат	<u>(391.692)</u>	<u>391.692</u>	<u>(391.692)</u>	<u>391.692</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик од промена каматних стопа (наставак)

	У хиљадама динара			
	31. децембар 2016.			
	Капитал		Нето резултат	
	100 бп Повећање	100 бп смањење	100 бп повећање	100 бп смањење
Финансијска средства				
Готовина и текући рачуни код банака	820.198	(820.198)	820.198	(820.198)
Депозити	2.065.770	(2.065.770)	2.065.770	(2.065.770)
Кредити и пласмани	6.710	(6.710)	6.710	(6.710)
Финансијска средства која се држе до доспећа	13.937	(13.937)	13.937	(13.937)
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	91.030	(91.030)	91.030	(91.030)
	2.997.645	(2.997.645)	2.997.645	(2.997.645)
Финансијске обавезе				
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	(2.345.788)	2.345.788	(2.345.788)	2.345.788
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	(454.371)	454.371	(454.371)	454.371
Обавезе према Међународном монетарном фонду	(86.362)	86.362	(86.362)	86.362
	(2.886.521)	2.886.521	(2.886.521)	2.886.521
Нето ефекат	111.124	(111.124)	111.124	(111.124)

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик од промена каматних стопа (наставак)

Изложеност ризику од промене каматних стопа на дан 31. децембра 2017. године приказана је у следећој табели:

	У хиљадама динара		
	Каматносноне позиције	Некаматносноне позиције	Укупно
Финансијска средства			
Готовина и текући рачуни код банака	73.131.765	137.044.970	210.176.735
Депозити	163.274.135	12	163.274.147
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	727.466.250	37.172	727.503.422
Финансијска средства расположива за продају	-	9.931.739	9.931.739
Финансијска средства која се држе до доспећа	2.849.583	177.186	3.026.769
Кредити и пласмани	635.689	510.170	1.145.859
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	7.949.426	92.427.246	100.376.672
Остала средства	-	373.758	373.758
	975.306.848	240.502.253	1.215.809.10
Укупно			1
Финансијске обавезе			
Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	-	35.365	35.365
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	248.797.082	235.312.950	484.110.032
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	190.241.465	78.215.072	268.456.537
Обавезе према ММФ-у	8.754.808	91.672.776	100.427.584
Готов новац у оптицају	-	163.944.539	163.944.539
Остале обавезе	-	4.107.549	4.107.549
	447.793.355	573.288.251	1.021.081.60
			6
Нето изложеност на дан			
31. децембра 2017. године	527.513.493	(332.785.998)	194.727.495
31. децембра 2016. године	786.264.926	(500.801.193)	285.463.733

Сензитивност на тржишне ризике у вези с финансијским инструментима по фер вредности кроз биланс успеха

Две основне методе које Банка користи у квантификавању тржишних ризика у односу на финансијску имовину по фер вредности кроз биланс успеха су вредновање ризика („Value at Risk“ или „VaR“) и тест стреса („Stress Test“). Први метод се користи да би се антиципирао максимални могући губитак у нормалним, док се други користи за предвиђање губитака у екстремним тржишним условима.

VaR

VaR представља метод који с високим степеном вероватноће (95% или 99%) процењује укупни губитак који у датом временском интервалу неће бити прекорачен.

Када се VaR (95%) обрачуна на месечном нивоу, за укупан портфолио прерачунат у EUR на дан 31. децембра 2017. године у нормалним тржишним условима, само у 5% случајева можемо очекивати губитак већи од 1,42% или RSD 13.835 милиона (EUR 116,78 милиона).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

VaR (наставак)

Посматрано на дан 31. децембра 2016. године, за портфолио прерачунат у EUR, у нормалним тржишним условима само у 5% случајева можемо очекивати губитак већи од 1.50% или RSD 15.102 милиона (EUR 122,31 милиона).

Тест стреса

Уколико наступе екстремни тржишни услови, VaR није најпогоднији инструмент за процену могућег губитка. Као допуна се користи тест стреса који представља модел који на бази дурације и конвексности портфолија апроксимира могући ефекат промене каматних стопа и осталих негативних сценарија на вредност портфолија.

За Банку је најважнији сценарио могући неочекивани скок каматних стопа (пад цена), па се тако обрачунава шта би се десило с портфолијом уколико каматне стопе порасту за 100 базних поена (1%), под претпоставком да остале варијабиле остају константне. Портфолио на дан 31. децембра 2017. године који је деноминован у EUR као оригиналној валути би у том случају изгубио RSD 6.323 милиона (EUR 53,37 милиона), део портфолија деноминованог у USD би изгубио RSD 3.347 милиона (USD 33,77 милиона), део портфолија деноминованог у GBP би изгубио RSD 204 милиона (GBP 1,53 милиона), а део портфолија деноминованог у CAD би изгубио RSD 203 милиона (CAD 2,57 милиона). Укупан ефекат пораста каматних стопа за 100 базних поена на портфолио на дан 31. децембра 2017. године би износио RSD 10.077 милиона.

Посматрано на дан 31. децембра 2016. године, део портфолија који је деноминован у EUR као оригиналној валути би у том случају изгубио RSD 8.243 милиона (EUR 66,76 милиона), део портфолија деноминованог у USD би изгубио RSD 4.217 милиона (USD 36 милиона), део портфолија деноминованог у GBP би изгубио RSD 244 милиона (GBP 1,70 милиона), а део портфолија деноминованог у CAD би изгубио RSD 257 милиона (CAD 2,96 милиона). Укупан ефекат пораста каматних стопа за 100 базних поена на портфолио на дан 31. децембра 2016. године би износио RSD 12.961 милиона.

Девизни ризик

Банка се излаже девизном ризику кроз трансакције у страниј валути. Излагање ризику доводи до пораста позитивних и негативних курсних разлика, које се евидентирају у билансу успеха. Излагање девизном ризику јавља се по основу монетарне активе и пасиве, које нису деноминоване у обрачунској валути Банке. Банка управља девизним ризиком преко политике утврђивања валутне структуре активе, у складу са очекиваним девизним обавезама у будућности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Девизни ризик (наставак)

Слабљење динара у износу од 10% у односу на следеће валуте на дан 31. децембра 2017. године би (смањило)/повећало капитал и нето резултат Банке у износима који су приказани у табели испод. Ова анализа претпоставља да све остале варијабле, посебно каматне стопе, остају непромењене. Анализа је урађена на исти начин за 2016. годину.

	У хиљадама динара	
	Капитал	Нето резултат
31. децембар 2017. године		
EUR	37.012.306	37.012.306
USD	37.246.298	37.246.298
CHF	593.913	593.913
SDR	987.969	987.969
31. децембар 2016. године		
EUR	40.471.707	40.471.707
USD	37.004.748	37.004.748
CHF	680.887	680.887
SDR	1.095.101	1.095.101

Јачање динара у износу од 10% у односу на валуте приказане у табели имало би исти али супротан ефекат на износе приказане у табели, на истој претпоставци да све остале варијабле остају непромењене.

Анализа изложености девизном ризику финансијских средстава и обавеза по валутама на дан 31. децембра 2017. године је следећа:

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Девизни ризик (наставак)

	У хиљадама динара						
	EUR	USD	SDR	Остале валуте	Укупно стране валуте	RSD	Укупно
Финансијска средства							
Готовина и текући рачуни код банака	189.726.183	5.244.806	-	6.592.263	201.563.252	8.613.483	210.176.735
Депозити	77.836.564	80.035.766	-	5.382.908	163.255.238	18.909	163.274.147
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	400.197.782	293.301.810	-	33.966.658	727.466.250	37.172	727.503.422
Финансијске средства расположива за продају	553	-	9.931.186	-	9.931.739	-	9.931.739
Финансијска средства која се држе до доспећа	226.902	-	-	-	226.902	2.799.867	3.026.769
Кредити и пласмани	-	499.609	-	-	499.609	646.250	1.145.859
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	-	-	100.376.672	-	100.376.672	-	100.376.672
Остала средства	11.256	115	-	999	12.370	361.388	373.758
	667.999.240	379.082.106	110.307.858	45.942.828	1.203.332.032	12.477.069	1.215.809.101
Финансијске обавезе							
Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	-	-	-	-	-	35.365	35.365
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	194.453.846	4.182.719	-	109	198.636.674	285.473.358	484.110.032
Депозити и друге обавезе према држави и другим депонентима	100.215.771	2.428.772	273	519.787	103.164.603	165.291.934	268.456.537
Обавезе према ММФ-у	-	-	100.427.584	-	100.427.584	-	100.427.584
Готов новац у оптицају	-	-	-	-	-	163.944.539	163.944.539
Остале обавезе	3.222.223	7.640	-	148.737	3.378.600	728.949	4.107.549
	297.891.840	6.619.131	100.427.857	668.633	405.607.461	615.474.145	1.021.081.606
Нето изложеност на дан 31. децембра 2017. године	370.107.400	372.462.975	9.880.001	45.274.195	797.724.571	(602.997.076)	194.727.495
Нето изложеност на дан 31. децембра 2016. године	404.713.815	370.035.070	10.912.084	45.593.619	831.254.588	(545.692.337)	285.562.251

Валутна неусклађеност имовине и обавеза произилази из специфичности Банке као централне банке, њене улоге као главне монетарне институције и регулатора банкарског система, као и њене функције да самостално и независно утврђује и спроводи монетарну и девизну политику и у оквиру тога управља девизним резервама на начин којим се доприноси несметаном испуњењу обавеза Републике Србије према иностранству

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

32. АНАЛИЗА ДОСПЕЋА ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА

Следеће табеле презентују класификацију имовине и обавеза у складу са очекиваним периодом њихове реализације (обртне/сталне ставке), са стањем на дан 31. децембра 2017. и 31. децембра 2016. године:

	31. децембар 2017.		
	У хиљадама динара		
	Обртна ставка (до 12 месеци)	Стална ставка (преко 12 месеци)	Укупно
АКТИВА			
Готовина и текући рачуни код Банака	210.176.735	-	210.176.735
Злато и остали племенити метали	80.767.776	-	80.767.776
Депозити	162.292.126	1.143.234	163.435.360
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	269.906.579	457.596.843	727.503.422
Финансијска средства расположива за Продају	-	9.931.739	9.931.739
Финансијска средства која се држе до доспећа	3.026.769	-	3.026.769
Кредити и пласмани	10.606	1.135.253	1.145.859
Чланска квота у Међународном монетарном фонду и средства у специјалним правима вучења	7.978.185	92.427.246	100.405.431
Нематеријална улагања	-	112.425	112.425
Некретнине, постројења и опрема	-	20.233.103	20.233.103
Инвестиционе некретнине	-	467.609	467.609
Остала средства	4.877.231	68.646	4.945.877
УКУПНО АКТИВА	739.036.007	583.116.098	1.322.152.105
ОБАВЕЗЕ			
Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	-	35.365	35.365
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	289.617.694	194.721.919	484.339.613
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	217.154.968	51.305.462	268.460.430
Обавезе према Међународном монетарном фонду	9.564	100.427.583	100.437.147
Резервисања	1.230.217	182.482	1.412.699
Текуће пореске обавезе	454.479		454.479
Готов новац у оптицају		163.944.539	163.944.539
Остале обавезе	4.410.309	345.075	4.755.384
УКУПНО ОБАВЕЗЕ	512.877.231	510.962.425	1.023.839.656
НЕТО АКТИВА	226.158.776	72.153.673	298.312.449

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

32. АНАЛИЗА ДОСПЕЋА ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА (наставак)

	31. децембар 2016.		
	У хиљадама динара		
	Обртна ставка (до 12 месеци)	Стална ставка (преко 12 месеци)	Укупно
АКТИВА			
Готовина и текући рачуни код банака	202.213.819	-	202.213.819
Депозити	205.023.453	1.649.139	206.672.592
Злато и остали племенити метали	82.555.050	-	82.555.050
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	250.023.625	525.136.016	775.159.641
Финансијска средства расположива за продају	-	10.735.222	10.735.222
Финансијска средства која се држе до доспећа	2.644.117	233.705	2.877.822
Кредити и пласмани	505	1.261.123	1.261.628
Чланска квота у Међународном монетарном фонду и средства у специјалним правима вучења	22.655	112.213.380	112.236.035
Нематеријална улагања	-	77.144	77.144
Некретнине, постројења и опрема	-	21.413.972	21.413.972
Инвестиционе некретнине	-	467.609	467.609
Остала средства	3.902.815	68.905	3.971.720
УКУПНО АКТИВА	746.386.039	673.256.215	1.419.642.254
ОБАВЕЗЕ			
Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	-	5.433	5.433
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	278.552.886	217.933.599	496.486.485
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	213.382.148	43.508.827	256.890.975
Обавезе према Међународном монетарном фонду	3.192	112.035.453	112.038.645
Резервисања	664.814	595.541	1.260.355
Текуће пореске обавезе	408.113		408.113
Готов новац у оптицају		159.227.574	159.227.574
Остале обавезе	2.183.442	483.051	2.666.493
УКУПНО ОБАВЕЗЕ	495.194.595	533.789.478	1.028.984.073
НЕТО АКТИВА	251.191.444	139.466.737	390.658.181

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

33. СУДСКИ СПОРОВИ

На дан 31. децембра 2017. године Банка води судске спорове у укупном процењеном износу од 11.423.033 хиљаде динара, од чега се 182.482 хиљаде динара односи на спорове у којима је процењен негативан исход за Банку, и у тај износ су укључени судски трошкови и процењени износ евентуалних затезних камата, док се износ од 11.240.551 хиљаде динара односи на спорове у којима је процењен позитиван исход за Банку.

Као што је обелодањено у напмени 25 уз финансијске извештаје, на дан 31. децембра 2017. године Банка је формирала резервисања за потенцијалне губитке који могу проистећи из наведених судских спорова у износу 182.482 хиљаде динара (31. децембра 2016. године, у износу 151.223 хиљаде динара). Резервисање је формирано на основу процене правних заступника Банке у вези са статусом спорова у току, у износу који одговара најбољој процени у погледу издатака који ће настати у случају негативног исхода. Руководство Банке сматра да није могуће предвидети крајњи исход судских спорова који су у току с високим степеном прецизности, али процењује да неће бити материјално значајних губитака по основу судских спорова у току, изнад износа за који је формирано резервисање.

34. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА**Трансакције са државом и државним органима Републике Србије**

У складу са Законом, Банка је централна банка Републике Србије и обавља функције утврђене тим и другим законом. Република Србија је власник целокупног капитала Банке.

Банка, органи банке и чланови ових органа у обављању својих функција не примају нити траже упутства од државних органа и организација, као ни од других лица. Државни органи и организације као ни друга лица не могу угрожавати самосталност и независност банке, нити могу вршити утицај на Банку, органе Банке и чланове ових органа у обављању њихових функција. Не угрожавајући остваривање својих циљева, Банка, уз сагласност Владе, може заступати Републику Србију у међународним финансијским организацијама и институцијама и другим облицима међународне сарадње.

Осим наведеног, Банка обавља и следеће послове за рачун Републике Србије:

- води систем консолидованог рачуна трезора за динарска и девизна средства, као и друге рачуне утврђене законом, односно закљученим уговором;
- обавља послове фискалног агента у име и за рачун Републике Србије у вези са задуживањем Републике Србије у иностранству, односно послове у вези с повлачењем средстава и отплатом обавеза према иностранству;
- послове издавања дугорочних хартија од вредности који се односе на чланство Републике Србије у Међународном монетарном фонду;
- измиривање обавеза Републике Србије по основу чланства у Међународном монетарном фонду;
- друге послове за Републику Србију, државне органе и институције, у складу са законом односно закљученим уговором.

Банка плаћа камату на средства система консолидованог рачуна трезора и других рачуна утврђених законом у складу са уговором закљученим с депонентом. За послове и услуге пружене држави, Банка наплаћује накнаду у складу с јединственом тарифом по којој Банка наплаћује накнаду за извршење својих услуга или на основу закљученог уговора.

34. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА (наставак)**Трансакције са државом и државним органима Републике Србије (наставак)**

Према Закону, Банка не може одобравати кредите, позајмице, прекорачења по рачуну или друге видове кредитних олакшица Републици Србији, аутономној покрајини или јединици локалне самоуправе, јавним предузећима и другим правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, односно у којима Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе имају контролно учешће, нити може давати гаранције за измирење обавеза тих субјеката или на други начин обезбеђивати измирење њихових обавеза.

Банка не може непосредно куповати хартије од вредности које издају поменути субјекти.

По том основу Република Србија, њена министарства, агенције и јавна предузећа у смислу наведених одредби Закона се не сматрају повезаним лицима са Банком.

Покриће губитка/расподела добити

У складу са Законом, после достизања износа минималног основног капитала (ст. 3. члан 77.), и износа посебних резерви (ст. 4. члан 77.), добит која није проистекла из курсних разлика и ревалоризационих резерви, Банка расподељује 70% у корист буџета Републике Србије.

Остварени губитак Банке (ст. 1 члан 78.) покрива се из посебних резерви и основног капитала изнад нивоа минималног основног капитала, а ако наведена средства нису довољна – из буџета Републике Србије или из хартија од вредности које у ту сврху, под тржишним условима, издаје Република Србија и преноси Банци (напомена 29).

Послови у име и за рачун државе

Послови у име и за рачун Републике Србије, односе се на послове у вези са исплатом старе девизне штедње, зајма за привредни развој, затим на евиденцију јавног дуга Републике Србије и остало.

Послови у име и за рачун Републике Србије исказани су у ванбилансним ставкама, узимајући у обзир да се Банка код ових послова јавља у улози агента или само води евиденцију о јавном дугу.

Трансакције са кључним руководиоцима

Банка сматра да је кључно руководство: председник и чланови Савета, гувернер, вицегувернери, генерални секретар, директор Управе за надзор, руководиоци, заменици и помоћници руководиоца организационих јединица и директори одељења.

Руководство Банке добија накнаду за свој рад у Банци и не поседује уделе у капиталу Банке.

Поред нето зарада руководству, Банка плаћа и доприносе на зараде у складу са законском регулативом. Нето зараде руководства такође подлежу плаћању годишњег пореза на доходак грађана. Банка руководству не исплаћује накнаде по престанку запослења нити компензира њихов рад плаћањима у акцијама или капиталу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

34. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА (наставак)

Трансакције са кључним руководиоцима (наставак)

Накнаде кључном руководству Банке приказане су у следећој табели:

Функција	У хиљадама динара			
	Бруто износи исплаћени у 2017.	Нето износи исплаћени у 2017.	Бруто износи исплаћени у 2016.	Нето износи исплаћени у 2016.
Гувернер	7.836	6.630	7.889	6.711
Директор Управе за надзор	5.582	4.570	6.560	5.391
Вицегувернери	13.566	11.047	20.686	17.062
Генерални секретар	3.515	2.535	3.551	2.596
Генерални директори и директори ОЈ у седишту, директори филијала и генерални директор ЗИН-а	108.307	79.034	110.401	80.612
Заменици и помоћници генералних директора и директора ОЈ, директора филијала и генералног директора ЗИН-а	82.374	59.005	80.231	57.535
Директори одељења у седишту и директори дирекције, центра и одељења у ЗИН-у	190.253	135.011	191.981	136.470
Председник и чланови Савета гувернера	14.225	10.124	15.738	10.363
Укупно за годину	425.658	307.956	437.037	316.740

35. УСАГЛАШАВАЊЕ МЕЂУСОБНИХ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА

У складу с чланом 18. Закона о рачуноводству, Банка је извршила усаглашавања потраживања и обавеза с повериоцима и дужницима. Потраживања у динарима усаглашена су са стањем на дан 31. октобра 2017. године, а потраживања у иностраној валути са стањем на дан 31. децембра 2017. године.

Од 1.195.438.194 хиљада динара, колико износи укупна вредност потраживања за које је Банка послала обрасце за усаглашавање, укупно је усаглашен износ од 1.187.721.548 хиљада динара, односно 99,35%. Неусаглашено је 7.716.646 хиљада динара, с тим што је на самим обрасцима напоменуто да уколико образац не буде враћен у року од 10 дана од дана пријема, Банка ће исказано стање сматрати усаглашеним. Банка не врши усаглашавање за потраживања од запослених, као ни од правних лица у поступку стечаја и ликвидације.

Банка је од правних лица примила обрасце за усаглашавање у укупном износу од 2.993.991.926 хиљада динара, а неусаглашен је износ од 562.208 хиљада динара, односно 0,02%.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

36. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

До дана издавања ових финансијских извештаја, нису настали материјално значајни догађаји након датума биланса стања који би захтевали корекцију финансијских извештаја (корективни догађаји), као ни некорективни догађаји.

37. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Званични средњи курсеви динара примењени за прерачун позиција биланса стања у динаре на дан 31. децембра 2017. и 2016. године за важније валуте су:

	31. децембар 2017.	У динарима 31. децембар 2016.
USD	99,1155	117,1353
EUR	118,4727	123,4723
GBP	133,4302	143,8065
CAD	78,9397	86,8911
CHF	101,2847	114,8473
SDR	141,1534	157,4685

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

T. 17-2401
30.3.2018